Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1990 йил 1 декабрь
ШАНБА
№ 274 (5.067).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади ◆ Баҳоси 3 тийин.

Ховос районидаги Мичурин номли давлат хўжалигида 30 сотих лимонзор бўлиб, унинг ярми ҳосилга кирган. Ҳозиргача эл дастурхонига 1.300 килограмм . сервитамин неъмат ҳадя этилди. Яна 1,5 тонна лимон олиш мўлжалланмоқда.

СУРАТЛАРДА 1. Ижарачи боғбон Абдуҳамид Ҳасанов ва унинг умр йўлдоши Донохон опа иссиқхонада. 2. Мева ғарқ пишди. :

П. ЭРГАШЕВ олган суратлар.

СЪЕЗД ЎЗ ИШИНИ ТУГАТДИ

29 ноябрь куни жумҳурият комсомоли XXIV съездининг кечки мажлисида Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси биринчи котибини сайлаш, Ўзбекистон ЛКЁИ сайлаб қўйиладиган марказий органларини шакллантириш комиссияси номидан унинг раиси — Сурхондарё вилоят комсомол қўмитасининг биринчи котиби У. Холмонов ахборот берди.

Съезд делегатлари муаммо марказлари иш якунлари тўғрисидаги ахборотни тингладилар. «Ўзбекистон комсомолининг дастури ва устави» марказидан Тошкент шаҳар комсомол қўмитасининг биринчи котиби Ж. Ҳакимов, Тошкент вилоят комсомол қўмитасининг котиби Ш. Қосимов, «Ўзбекистон ССЖда ёшлар сиёсати тўғрисидаги Қонун» марказидан Ўзбекистон ССЖ Президентлик Кенгашининг аъзоси, жумҳурият Ёшлар ташкилотлари қўмитасининг раиси А. Саидов, «Ёшларни тарбиялаш ва уларга таълим бериш муаммолари» марказидан Тошкент шаҳар комсомол қўмитасининг котиби Я. Шодмонов, Ўзбекистон ЛКЁИ назорат комиссияси ва молиявий-иқтисодий фаолияти марказидан Самарқанд вилоят комсомол ташкилоти тафтиш комиссиясининг раиси Б. Қудратов ахборот бердилар.

Съездда Ўзбекистон Ленинчи Комунистик Ёшлар Иттифоқининг устави, «Комсомол мустақил ва гуллабяшнаётган Совет Ўзбекистони учун» ҳаракат дастури қабул қилинди.

Съезд делегатлари Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг ва жумҳурият ЛКЁИ марказий назорат комиссиясининг янги таркибини сайладилар.

А. Н. Носиров Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг биринчи котиби этиб сайланди.

30 ноябрь куни комсомол съезди ўз ишини давом эттирди.

Делегатлар Марказий Қўмита, тафтиш комиссияси ҳисоботларини, ВЛКСМ номидан, Ўзбекистон ЛКЁИ кўрсатган ССЖИ халқ депутатлари фаолияти тўғрисидаги ахборотларни тинглади ва улар юзасидан қарорлар қабул қилди.

Съезднинг «Ўзбекистон ССЖда давлат ёшлар сиёсати тўғрисидаги» Ўзбекистон ССЖ қонуни лойиҳаси ҳақида», «Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг вазифалари ва ваколатлари ҳақида»ги резолюциялари, бошқа қарорлар қабул қилинди.

Шу куни Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг ташкилий пленуми бўлди, унда И. А. Бибиков Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитасининг иккинчи котиби этиб сайланди.

Съезднинг якунловчи иш кунида ВЛКСМ Марказий Қўмитасининг биринчи котиби В. М. Зюкин қатнашди.

Шу билан Ўзбекистон комсомолининг съезди ўз ишини тугатди.

(ЎзТАГ).

Янгича ёндашув

ЭРТАНГИ КУНГА ТИЙРАК НАЗАР

Яқинда Булунғур районидаги Ҳамид Олимжон номли давлат хўжалигида хайрли ишга қўл урилди: тегирмон қурилди. Оддий ун тегирмони. Энди у қишлоқ аҳолиси учун хизмат қилади. Хўжаликда етиштирилган буғдойдан ун тортади, тандирлар тўлиб хушбўй нон ёпилади.

— Илгари ҳар бир манзилгоҳда сув тегирмони бўларди, — эслашади қишлоқ қариялари. — Кейинчалик замон ўзгариб, тегирмонларга эҳтиёж қолмади. Ун, нон етказиб беришни давлат ўз зиммасига олди. Аммо сўнгги йилларда ун таъминотида узилишлар бўлаётгани сир эмас. Бунинг муайян сабаблари бор, албатта. Қишлоқ аҳолиси учун тегирмонлар керак. Уларнинг қайта тикланаётганлиги айни муддао.

Биз ҳам шу фикрдамиз. Жамиятимиз ҳаётида кечаётган қайта қуриш янгича ёндашувларни тақозо этаяпти. Алмашлаб экишга муносабат ўзгарганлиги туфайли хўжаликда ғаллазорлар кенгаймоқда. Жорий йилда 253 гектар майдондан 454 тонна сара дон йиғиштириб олинди. Ҳосилдорлик гектар бошига 26 центнер ўрнига 29 центнерни ташкил этди. Мўл-кўлчилик бўлган жойда қозон ҳам мой, чўмич ҳам. Хўжаликда буюртмадан ортиқча етиштирилган маҳсулот одамларга арзон нархда сотилмоқда. Бундан ҳар икки томон наф кўраяпти.

— Аҳолига томорқа ерларига буғдой, арпа экишни тавсия этаяпмиз, — дейди хўжалик директори Амир Пардаев. — Хабарингиз бор, кейинги пайтда томорқа хўжаликларини кенгайтириш юзасидан ибратли ишлар амалга оширилаяпти. Жумҳуриятимиз Президентининг бу ҳақдаги фармони ҳаётга изчил жорий қилинаётир. Натижада озиқ-овқат муаммосини ҳал этиш борасида сезиларли натижаларга эришилаяпти. Ҳозир очарчилик замони эмас. Лекин ҳар бир хонадонда қопда ғалла турса яхши-да.

Жўяли фикр. Мамлакатдаги мураккаб сиёсий-иқтисодий вазият ўзбек деҳқонини ҳам орқа-ўнгига қараб иш тутишга, эртанги кунга тийрак ақл билан назар ташлашга даъват этмоқда. Томорқада ғалла ўстирган ютқазмайди. Дони — ун, сомони — чорва учун озуқа. Шу тариқа бир ўқ билан икки қуённи уриш мумкин. Хўжаликда ғаллачилик қўшимча имконият ҳисобига ривожлантирилаяпти. Тажриба ва омилкорлик туфайли мавжуд экин майдонларидан бир йилда икки марта ҳосил олинаётгани таҳсинга лойиқ. Яъни кузги ғалла ўриб-йиғиб олингач, ҳосилдан бўшаган пайкалларга кечки картошка, сабзи, карам ва ҳоказолар экилади. Бу қўшимча озиқ-овқат, қўшимча даромад дегани.

Хўжалик меҳнат аҳли жорий йилни ишлаб чиқаришнинг барча соҳалари бўйича яхши кўрсаткичлар билан якунламоқда. Узум ва сабзавот етиштириш юзасидан белгиланган режалар районда биринчи бўлиб уддаланди. Эл дастурхонига 5.600 тоннадан зиёд сабзавот, қарийб 3.460 тонна узум, 1.700 тонна картошка етказиб берилди. Бу рақамлар замирида фидокорона меҳнат, соҳибкор деҳқоннинг орзу-армонлари, уйқусиз тунлар заҳмати мужассам.

Узумчилик — хўжаликда етакчи тармоқ. Ҳосилга кирган токзорларнинг ўзи 380 гектар. Аксарияти хўраки навлар: қора, оқ кишмиш, тоифи, ҳусайни... Бунинг бир қисмидан майиз тайёрланса, қолгани қайта ишлаш корхоналарига етказиб берилади. Мавжуд токзорларнинг ҳар гектаридан режадаги 78 центнер ўрнига 91 центнердан ширин-шакар узум йиғиштириб олинди. Бу хўраки навлар учун дуруст кўрсаткич. Нарзулла Эшмаматов, Барот Обилқосимов бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 120—180 центнерни ташкил этди.

— Ютуқларнинг сири нимада?

— Бунинг ҳеч қандай сири йўқ, — дейди А. Пардаев. — Фақат бир нарсани таъкидлаб ўтиш жоиз: меҳнатни ташкил этишнинг илғор усули — оила пудрати яхши самара бераётир. Барча ишлаб чиқариш бўғинларида бу усулни кенг жорий этганмиз. Ҳозирги кунда 680 та оилавий звено фаолият кўрсатмоқда. Ишнинг кўзини билганга омад ёр.

Дарҳақиқат, шундай. Ҳар бир тадбир меъёрида ўтказилди. Пишиб етилган ҳосил ўз вақтида саранжомланди, унинг нобуд бўлишига йўл қўйилмади. Моддий манфаатдорликда гап кўп. Яхши ҳақ олган дуруст ишлайди. Буни жорий йил тажрибаси мисолида кўриш мумкин. Маҳсулот тайёрлаш, ташиш билан банд бўлган кишиларга тўланадиган иш ҳақи оширилди. Хом ашё харид баҳосини белгилашда талаб ва эҳтиёж қатъий ҳисобга олинаётир. Чунончи, илгари маҳаллий вино тайёрлаш корхоналарида узумнинг килограммига 17—27 тийиндан ҳақ тўланган бўлса, бу йил 30—37 тийиндан сотилди. Натижада меҳнатдан олинаётган самара кўпайди. Токзорлардаги жами ҳосил 20 иш кунида саранжомланди.

Эл дастурхонида ноз-неъмат сероб бўлса — айни муддао. Аммо уни йиғиштириб олишда ҳамон ҳашарчилар мададига умид боғланаётирки, буни нормал ҳол деб бўлмайди. Жорий йилда райондаги аксарият хўжаликларда олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг талабалари меҳнат қилдилар. Ваҳоланки, ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олиш учун ички имконият етарли эди. Ҳамид Олимжон номли давлат хўжалигида Самарқанд зооветеринария техникумининг 300 нафар ўқувчилари боғбон ва соҳибкорларга кўмаклашдилар.

— Бозор иқтисоди аниқ ҳисоб-китоб юритишни, ҳар бир тийинни ўз ўрнида, тежаб-тергаб сарфлашни тақозо этади, — дейишди хўжалик мутахассислари. — Четдан ёрдамчи жалб этиш деҳқон чўнтагига зарар. Буни яхши тушуниб олдик. Мавсумда 1 килограмм узум узиш учун 5 тийиндан ҳақ тўланди. Анчагина маблағ «қулоғини» ушлаб кетди. Имкониятимизни чамалаб чиқиб, келгуси йили ҳашарчи олмасликка қарор қилдик.

Қани энди, шундай бўлса! Айни кеча-кундузда хўжаликда бўлғуси ҳосилга пухта замин яратилаяпти. Сабзавот, полиз, картошка ва бошқа экинлардан бўшаган майдонлар чуқур, сифатли шудгорланмоқда. Дарахтларга шакл берилаяпти. Ғаллакорларнинг ҳам шашти баланд. Улар эртани ўйлаб, астойдил меҳнат қилишаяпти. Кўпгина майдонларга кузги ғалла экилди. Шахсий томорқа эгалари ҳам бу хайрли ишга бош қўшишди. Хўжаликда тўкинчилик яратиш, озиқ-овқат муаммосини ҳал этишнинг янги манбалари вужудга келмоқда.

М. ЭРАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ЕТТИ ХАЗИНАНИНГ БИРИ

ҚАДОҚЛАШ ДАСТГОҲИ

Парҳез гўшт етиштиришга ихтисослаштирилган Тошкент паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси кушхонасида маҳсулотни қадоқлайдиган машина ўрнатилди. Шундай қилиб, Голландиянинг «Мейн» фирмаси ускунаси ёрдамида нафақат товуқларни сўйиш ва тўлиқ тозалаш, балки гўштни қадоқлаш ишлари ҳам бажарилмоқда.

Лекин корхонани қайта жиҳозлаш шу билан тугаллангани йўқ. 1991 йилнинг дастлабки уч ойида бу ерда товуқ гўштидан қази ва ҳасп тайёрлайдиган йўналиш ишга туширилади, у ҳам чет эл ускуналари билан жиҳозланади. Йўналишнинг лойиҳа қуввати бир сменада 1,5 тонна маҳсулот ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Кушхона ёнидаги бинода машиналарни пайвандлаш қизғин олиб борилмоқда.

Жўжахўрозларни сўйиш ва тўлиқ тозалаш усулини ўзлаштирган паррандабоқарлар маҳсулотни қайта ишлаб, унинг хилларини кўпайтиришга интилмоқдалар.

ШЕРИКЛАР МАМНУН

Гулистон паррандачилик-наслчилик репродуктори «Узптицепром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси тузилмасида биринчилардан бўлиб деярли барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича беш йиллик режани бажардилар. Бу ерда 45 миллион дона тухум тайёрланди, у асосан Сирдарё вилоятидаги «Целинник» бройлер фабрикасига жўнатилди. Бундан ташқари Жиззах, Қашқадарё, Хоразм вилоятларидаги 14 та паррандачилик корхоналарига ҳам маҳсулот юборилди. Ҳамма шериклар билан тузилган шартномавий мажбуриятлар миқдор бўйича ҳам, тухумни етказиб бериш муддатлари жиҳатидан ҳам адо этилди. Шунингдек, савдо шохобчаларига кўпгина маҳсулот жўнатилди.

Бутун беш йиллик мобайнида корхонада юксак самарали ва барқарор иш юритилгани, жамоалар йиллик режаларни ошириб адо этишгани, бригадалар пудратни кенг қўлланишгани ютуқлар омили бўлди. Бу ерда минг дона тухум етиштириш учун мўлжалдаги 12,4 ўрнига 8,5 киши-соат сарфланмоқда.

Паррандабоқарлар жорий йил топшириғини декабрь бошларида уддалашни ва қўшимча равишда 200 минг дона тухум етказиб беришни кўзлашаяпти. Бу маҳсулотнинг деярли ҳаммаси вилоят аҳолисига сотиш учун савдо корхоналарига юборилади. Йил якунида режадан ташқари 500 минг сўмдан зиёд фойда олиш кутилмоқда.

ЁРДАМЧИ СОҲА РИВОЖИ

Нукус бройлер фабрикасида пар ёстиқлар тайёрлайдиган цех фойдаланишга топширишга тайёрланмоқда. Бунинг учун асосий маҳсулотлар чиқитларини қайта ишлаш биносининг бир қисми мослаштирилиб, жиҳозланди. Бинобарин, цех учун янги қурилиш ёки ортиқча харажатларга ҳожат бўлмади. Тикув машиналари ва газмоллар сотиб олиш учун фойда ҳисобидан ташкил этилган ривожланиш жамғармаси маблағидан фойдаланилади.

Фабрика йилига 25—30 минг дона халқ истеъмол буюми тайёрлашни ва уни сотишдан камида 50 минг сўм фойда олишни кўзлаяпти.

Бу ерда бошқа бир ёрдамчи соҳа ҳам йўлга қўйилган. У парранда гўнгини сотиш билан шуғулланади. Ҳозиргача корхона ҳамёнига бундан салкам 10 минг сўм кирим бўлди. Маҳаллий ўғитни жамоа ва давлат хўжаликлари, томорқа эгалари харид қилмоқдалар.

Хўш, қўшимча соҳалардан келаётган даромад нималарга сарфланмоқда? У фабрика қошидаги паррандабоқарлар махсус кийим-кечакларини ювадиган цех қурилишига ва уни жиҳозлашга ишлатилмоқда.

И. АХМЕТОВ.
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

НЕРУ НОМИДАГИ МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

Совет фуқаролари — чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти раёсатининг аъзоси Ф. Ғ. Тешабоев, ҳайкалтарош, РСФСЖ халқ рассоми Д. Б. Рябичев, Белоруссия кукун металлургияси илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори, профессор О. В. Роман, шунингдек бир қатор фанлар, ҳинд тилида ўқитилаётган Москвадаги 19-интернат-мактаб Совет — Ҳиндистон дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш борасидаги қизғин фаолияти учун 1989—1990 йиллар Жавоҳарлал Неру номидаги мукофотга сазовор бўлдилар. Ҳиндистон ҳукумати ва Ж. Неру номидаги мукофотлар Совет қўмитаси шундай қарор қабул қилди.

Мукофотларни топширган Ҳиндистоннинг ССЖИдаги муваққат ишлар вакили П. К. Будхвар лауреатларни самимий табриклади. Ҳинд—Совет дўстлиги ва ҳамкорлиги мустаҳкамланади ҳамда ривожланади, деб ишонч билдирди.

(ТАСС).

КАСАБА УЮШМАСИ ФАОЛЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Тошкентда жумҳурият касаба уюшмалари идоралари раҳбарларининг семинари бўлиб ўтди. Семинар иштирокчилари бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида иш юритиш муаммоларини муҳокама қилдилар.

Семинарда Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Б. А. Алламуродов маъруза қилди.

Семинар иштирокчилари касаба уюшмалари ҳаракат дастурини муҳокама қилдилар, бюджетни вужудга келтириш, шифохоналар қуриш, маданият ва спорт муассасаларини моддий-техник жиҳатдан таъминлаш масалаларини кўриб чиқдилар.

Семинарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг иккинчи котиби А. С. Ефимов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ВИЛОЯТ КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

ЖИЗЗАХ, 30 ноябрь, (ЎзТАГ). Бугун халқ депутатлари Жиззах вилоят кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Сессия иштирокчилари вилоятни 1991 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш режаларини ҳамда 1991 йилги вилоят бюджетини шакллантиришнинг асосий йўналишларини муҳокама қилдилар.

ДАЛАЛАР УЙҒОҚ

Ромитан районидаги «Ромитан» давлат хўжалиги сертармоқ, иқтисодий бақувват жамоалардан. Меҳнат аҳли пахтачиликни сердаромад соҳага айлантириш мақсадида фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасидан оқилона фойдаланмоқдалар. 1990 йилда 2.700 гектар майдонга чигит экилиб, 8.600 тонна юқори нав хом ашё йиғиштириб олинди. Ҳосилдорлик 32 центнерга етказилди.

— Механизаторларимиз мавсум бошида ялпи хом ашёнинг 70 фоизини машиналар ёрдамида териб олишни режалаштирган эдилар,— деди хўжалик директори Бобохон Холов. — Агрегатлар вақтида ҳозирлаб қўйилгани, механизаторларга дам олиш ва иш шароити яратилганлиги, техника хизмати кўрсатиш бевосита даланинг ўзида ташкил этилганлиги туфайли қарийб 5.000 тонна пахта зангори кемалар ёрдамида саранжомланди. Дала гвардиячилари Рауф Бўронов, Бобожон Авезов, Ҳикмат Худоёров ва Болта Қаҳҳоров бункерлардан 180—200 тоннадан оқ олтин тўкдилар.

Мавсум мобайнида кўпмингкилограммчилар ҳаракати кенг қулоч ёйди. Жамила Воҳидова, Байрам Ҳамроева, Ойгул Шукурова, Саида Комилова сингари чеварлар 8—10 тоннадан пахта териб, хирмонга барака киритдилар. Жумҳурият ҳукуматининг қарорига биноан қўлда терилган ҳар килограмм пахтага 25 тийин, машинада саранжомланган бир тонна оқ олтинга 10 сўмдан иш ҳақи тўлангани теримчилару суворийлар ғайратига ғайрат қўшди.

Меҳнатни уюштириш ва рағбатлантиришнинг илғор усули— оила пудрати жорий қилингани ютуқлар омили бўлаяпти. Қатор жамоаларда ҳосилдорлик 40 ва ҳатто 45—46 центнерни ташкил этди. Бу ҳол деҳқон ўзини ернинг ҳақиқий хўжайини деб ҳис этганлигининг натижасидир.

Айни кунларда Фармон Ҳайитов, Сайфулла Воҳидов, Мустафо Жумаев, Намоз Шофақиров бошлиқ ва бошқа ўнлаб бригадаларда кузги-қишки тадбирларни амалга ошириш, келгуси йил ҳосилига пухта замин ҳозирлаш тадбирлари амалга оширилаётир. Ҳозиргача 2.550 гектар майдон сифатли ҳайдалди. Бошқа юмушлар ҳам изчил давом эттирилмоқда.

С. БЕШИМОВ.

ФАН: ТАБИАТ УЧУН МАСЪУЛИЯТ

30 ноябрь куни Тошкентда Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг жумҳурият экологик муаммоларига бағишланган умумий йиғилиши бўлди. Унда атроф муҳитни муҳофаза этиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, саноат ва қишлоқ хўжалик чиқиндиларини тозалаш ҳамда уларни қайта ишлашга доир илмий-тадқиқотларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш, самарали ва инсон саломатлиги учун зарарсиз дефолиантларни яратиш масалалари, бошқа муаммолар туркуми муҳокама қилинди.

Умумий йиғилишни Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг президенти М. С. Салоҳитдинов кириш нутқи билан очди. Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг вице-президенти, жумҳурият фанлар академиясининг академиги А. Г. Холмуродов экология муаммолари юзасидан жумҳурият илмий муассасалари фаолиятининг асосий якунлари ҳамда табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини ҳал этишда фаннинг вазифаси тўғрисида маъруза қилди.

Маърузада, йиғилиш қатнашчиларининг нутқларида ҳозир академиянинг 15 та илмгоҳи ва 29 та тармоқ илмгоҳи, шунингдек кўпгина вазирликлар ва идораларнинг илмий бўлинмалари экология ва биосфера соҳасида тадқиқотлар ўтказиш билан банд эканликлари таъкидланди. Кейинги йилларда жумҳуриятимизда атроф муҳитни соғломлаштириш борасида баъзи ижобий силжишларга эришилди. Айни вақтда Ўзбекистон ҳали ҳам экологик жиҳатдан анча нохуш минтақалар қаторига киради.

Жумҳуриятнинг маҳаллий хусусиятлари, чунончи сувнинг ниҳоятда тақчиллиги, унинг саноат чиқиндилари билан ифлосланиши, тупроқни шўр босиши, қишлоқ хўжалигини жадал суръатда кимёлаштириш аҳволни мушкуллаштирмоқда. Жумҳуриятимизда табиатдан фойдаланишни бошқаришнинг иқтисодий омиллари ҳали ишлаб чиқилмаган, маҳкамачилик ва маҳаллийчилик экология муаммоларини бартараф этишга халақит бермоқда. Худди шу нарса экология соҳасидаги тадқиқотлар натижалари амалда жуда ёмон жорий этилишига сабаб бўлмоқда. Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг экология муаммолари илмий кенгаши бундай ишларни суст мувофиқлаштирмоқда, уларга аниқ бир мақсадни кўзлаб маблағ ажратилмаяпти.

Нотиқлар таъкидлаганидек, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши, энергетика ва транспорт соҳасида экологик жиҳатдан тоза технологияларни яратишда академия, олий ўқув юртлари ва тармоқ фанининг куч-ғайратларини сафарбар этиш, Оролни қутқаришдек мушкул муаммонинг ҳамма жиҳатларини ўз ичига олган ягона концепцияни ишлаб чиқиш зарур.

Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг умумий йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг котиби Ж. Ҳ. Ҳамидов, Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси раисининг ўринбосари Э. Самандаров қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ ПАРВОЗ ТАРАДДУДИ

Учишни бошқариш маркази, 30 ноябрь. (ТАСС). Геннадий Манаков билан Геннадий Стрекалов фазода ишлай бошлаганига тўрт ой тўлай деб қолди.

Режалаштирилган учиш дастурига мувофиқ кейинги икки кун ичида улар халқаро Совет-Япония экипажини кутиб олиш тараддудини кўрмоқдалар. Фазогирлар ҳаёт таъминоти системаларига хизмат кўрсатмоқдалар, радио ва телеалоқа воситаларини назорат тарзида текшириб кўрмоқдалар, илмий аппаратларни бўлғуси биргаликдаги тадқиқотларга шай қилиб қўймоқдалар.

Технология модулининг сиртига жойлаштирилган «Букет» телескопидан ва «Гранат» спектрометридан фойдаланиб, астрофизика тадқиқотларини давом эттирмоқдалар. Бугун фазо нурланишининг макон-энергетика хоссаларини чамалаш юзасидан яна бир неча туркум и[illegible] бажарилади.

Тиббий назорат режасига биноан кеча Геннадий Манаков билан Геннадий Стрекалов «Чибис» пневмовакуум кийимида машқ қилаётган пайтда уларнинг юрак-қон томир системаси ҳар томонлама текшириб кўрилди. Текшириш натижаларига кўра, иккала фазогирнинг сиҳат-саломатлиги яхши.

Бойқўнғир космодромида одам бошқарадиган «Союз ТМ-11» кемасини учишга тайёрлаш ишлари давом этмоқда. Кемани учириш 2 декабрга режалаштирилган.

ХАЛҚ АЙТГАНИ — ҲАҚ ГАП

Тошкент районидаги генерал Собир Раҳимов номли жамоа хўжалиги коммунистлари, меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартиясининг устави ҳамда ҳаракат дастури лойиҳаларини зўр қизиқиш, манфаатдорлик билан муҳокама қилмоқдалар

ЭЪТИҚОД

М. ЭРКАБОЕВ,
бригада бошлиғи, КПСС аъзоси

Инсон ўз ҳаётида кўп нарсаларни унутиб юбориши мумкин, аммо оғир дамларда қўллаб-қувватлаган, марҳаматини аямаган кишини асло ёддан чиқармайди. Ғозивой ота Тиллаевдан умрбод қарздорман. У касб-кордан, одамийликдан сабоқ берди. Ҳаётни севишни, унинг қадрига етишни, ҳалол, пок виждон эгаси бўлишни отадан ўргандим. Партияга кириш учун ариза бермоқчи эканлигимни айтганимда: «Ҳали эрта, бир-икки йил ишлаб, ҳаёт қозонида қайна, кейин ўйлаб кўрамиз», — деди. Хафа бўлмадим. Мураббий бу сўзларни менга ишонмаганлигидан эмас, улуғ ном масъулиятини чуқур ҳис қилганидан айтди. Саккизинчи йили кафолат беришга кўнди. Қўлимга партия билетини олган куним уйимизда тўй бўлиб кетди.

Очиғи — ҳозирги кунга келиб: «Хўш, нега партиянинг обрўсига путур етди», — деган савол кўндаланг бўлади, деб сира ўйламагандим. Асосий касал шундаки, КПСС сафларининг софлигини сақлолмадик. Райкомдан: «Партияга механизаторни, сувчи ёки сигирсоғарни тайёрланг», — деб кўрсатма бериш одат тусига кирди. Баъзи кимсалар: «Раҳбарликка тавсия этишмоқчи, нима бўлса ҳам КПСС аъзоси бўлишим керак», — дея мурожаат қилганларида бонг урмадик. Бошланғич ташкилотларда ҳуқуқ қолмади. Партком котиби бирон тадбирни амалга ошириш учун бошқарув раиси ёки совхоз директори олдида сарғайишига тўғри келарди. Бунинг устига ташкилот ҳисобида маблағ йўқ. Коммунистларнинг яхши-ёмон кунларида ёрдам қўлини чўзолмади. Партия оммадан узоқлашиб қолди. Оқибати нималарга олиб келганлиги ҳаммаган аён.

Мен Ўзбекистон Компартиясининг қудратига ишонаман. У инсон манфаати, бахт-саодатини ўйламоқда, маънавийлик ва инсонпарварлик қоидаларини қарор топтиришни, жамиятни социалистик негизда янгилашни ўзининг бош вазифаси деб билмоқда. Жумҳурият Президентининг ҳаётбахш фармонлари шу фикрнинг далили. Ишончим комил: оғир дамларда КПСС сафидан намойишкорона чиқиб, бамисли сотқинлик қилганлар даҳшатли хатога йўл қўйишганини англаб етишади. Аммо сўнгги пушаймоннинг фойдаси йўқ.

Бошланғич ташкилот — партиянинг асоси. Унинг жанговарлиги, нуфузи партком котибига кўп жиҳатдан боғлиқ. Дилафрўза Каримжонова қарийб ўн йил хўжалик коммунистларига етакчилик қилди. Опа ўзининг ишбилармонлиги, чуқур билими, ташкилотчилиги, талабчанлиги билан коммунистларнинг раҳнамолигини таъминлади, ҳал қилувчи бўғинларга партиявий таъсирни кучайтирди. Ҳатто унча-мунчага бўйин эгмайдиган баъзи раҳбарлар ва мутахассислар ҳам ҳушёр тортиб қолишди. Ижро интизоми мустаҳкамланди. Соғлом, ўзаро талабчанлик муҳити қарор топди. Ўзимиздан қиёс. Ерга муносабат тубдан ўзгарди. Сўмни сўмга уриштирдик. Плёнка остида карам, редиска, резавор етиштириш ҳаддини олдик. Ички имкониятлар ишга солинди, тежамкорлик кучайди. Ҳикмат Маллабоев, Машкура Қўчқорова, Раҳмон Ҳайдаров, Шарифа Убайдуллаева каби уста деҳқонлар хайрли ташаббусларнинг бошловчилари бўлишди.

1990 йил омадли келди. Ҳар гектар ердан 128 центнер ўрнига 140 центнердан картошка олишга эришдик. Бу кўрсаткич сабзавотчиликда 247 центнерни ташкил этди. Истеъмолчиларга 742 тонна сархил неъмат етказиб бердик. Деҳқонларимизнинг жонкуярлиги, эътиқоднинг бутунлиги Ўзбекистон Компартиясининг устави лойиҳаси муҳокамасида ҳам намоён бўлаяпти. Фикрларим билан ўртоқлашаман. Муҳим ҳужжат таҳрирга муҳтож. Қайтариқлар, мавҳум жумлалар йўқ эмас. «Ўзбекистон Коммунистик партияси ва КПСС» бобининг 9-бандидаги: «бошланғич партия ташкилотларидан бирининг ҳисобида туришга, унинг фаолиятида қатнашишга, партия аъзолик бадалларини мунтазам тўлашга, ўз фаолияти ҳақида ҳисоб бериб туришга... мажбурдир» **деган жумла олиб ташланиши керак. Сабаби бу талаблар 7-бандда бор.**

11-бандда «аъзолик бадалларини узрли сабабларсиз уч ойдан ортиқ тўламаган партия аъзоси тўғрисидаги масала бошланғич партия ташкилотида кўриб чиқилиши лозим», — дейилган. Муддати кўп. Бу партиявий интизомнинг бўшашишига олиб келади.

Устав лойиҳасида универсал тусдаги барча устав қоидалари сингдирилган, жумҳурият коммунистлари ишлаб турган шароит ҳисобга олинган ва ривожлантирилган. Аъзоликни тўхтатиш тартибини, назорат органларининг мақоми ва ваколатларини белгилайдиган, Советлардаги, жамоат ташкилотларининг сайлаб қўйилган органларидаги партия гуруҳларини тузиш, уларнинг фаолияти тартибини белгилайдиган нормаларга аниқлик киритилганлиги жуда қувончли.

БОЗОР ТАШВИШЛАРИ

Ҳ. ҲАМРОБОЕВА,
ижарачи, Қаҳрамон она

Совет давлати ўрнатилганига 70 йилдан ошган бўлса ҳам узоқ муддат деҳқон қўйини пуч ёнғоққа тўлғазиб келинди. Шаънимизга қўшиқлар янгради, достонлар битилди. Бироқ қишлоқларимиз қиёфаси, яшаш шароитимиз деярли ўзгармади. Боз устига барчамиз муросасизлик руҳида тарбияландик. Капиталистик тузумга, эскилик сарқитларига, диний ақидаларга қарши кураш кучайди. Вақти келса тузукроқ иморат қуриш, ҳалол меҳнат билан мўмай даромад олиш, хонадонда мол боқишга тўсқинлик қилинди. Мақсад: ҳеч ким бойиб кетмасин, ҳамма бирдек яшасин.

Ўзбекистон ҳозирги раҳбариятининг тўғри сиёсати туфайлигина деҳқон ўз ерининг ҳақиқий соҳибига айланди. Томорқа учун қўшимча ер ажратилганлиги, яхши ишлаб, яхши даромад олиш учун шароит яратилганлиги қишлоқ кишисининг қаддини кўтарди. Тўлқинланиб гапираётганлигимнинг боиси бор. Қишлоқдагилар серфарзанд бўлишади. Ҳар оилада камида 5—6 тадан бола тарбияланади. Ўзим йигирма жонман. Ўн бир нафар ўғил-қизим ёнимда. Ўзингиз ўйланг, аввалгидек ойига 60—70 сўм маош олганимда тирикчилик, орзу-ҳавас ниманинг ҳисобига бўларди. Оилавий пудрат шарофати туфайли ҳосилдорлик уч ҳисса ошди. Звеномиз давлатга 8 тонна картошка, 20 тонна сабзавот сотди. Бола-чақам билан йилига 9 минг сўм атрофида даромад қилаяпмиз. Шунинг ҳисобидан беш ўғил уйлантирдим, икки қиз узатдим. Ҳа, деҳқон орзу қилган кунлар келди. Шу боис Ўзбекистон Компартиясининг ҳаракат дастури лойиҳасини манфаатдорлик билан ўқиб-ўрганиб, якдил қўллаб-қувватлаяпмиз.

Бир нарса биз — оналарни ташвишлантираяпти. Бозор иқтисодиётига тайёргарлик кўнгилдагидек бўлмаяпти. Одамлар асабийлашган, эртанги кундан хавотирга тушганлар оз эмас. Сабаби, дўконларнинг пештахталари бўмбўш. Ҳатто ун, гуруч, ёғ топиш учун зир югуришга тўғри келаяпти. Чайқовда эса ҳамма нарса бор.

Дастур лойиҳасида таъкидланганидек, бозор муносабатларини шакллантириш вазмин ёндашувни, жумҳуриятнинг табиий нуфуз, ижтимоий-иқтисодий ва миллий хусусиятларини тўла ҳисобга олишни талаб қилади. Ҳар бир босқичнинг амалий имкониятларини эътиборга олмай, жараённи жадаллаштириш мушкул. Лўнда қилиб айтганда бозорга ўтиш пастдан юқорига эмас, юқоридан пастга қараб бўлаяпти. Нарх-навони ошириш билан иш битмайди...

Лойиҳада аграр сиёсат масаласига кенг ўрин берилган. Коммунистлар пахта яккаҳокимлигини рад этиб, деҳқон қайси экинни, қачон экиш лозимлигини ўзи танлаб олиши учун имконият яратиб бериш тарафдоридир деб таъкидланганини жуда яхши.

Бизда ер ва сув ресурслари чекланган. Шу сабабли ҳужжатда «ерга хусусий мулкчиликни жорий этиш мумкин эмас» жумласидан сўнг: «Акс ҳолда бебаҳо бойлик талон-торож бўлади, катта ер эгалари юзага келади», деб қўшиб қўйилса, айни муддаодир.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг фаолиятида бирон-бир синф, табақа ёки миллат вакилларига ҳеч қандай имтиёз берилмайди. У жумҳурият меҳнаткашларининг манфаатларини, уларнинг қайси миллатга мансублиги ва диний эътиқодидан қатъий назар, ҳимоя қилади. Жумҳурият Компартияси жамиятнинг барча тараққийпарвар кучлари билан баҳамжиҳат ҳаракат қилишга, умумбашарий қадриятларга амал қиладиган, меҳнаткашларнинг манфаатларини ифодалайдиган ижтимоий-сиёсий ташкилотлар билан тенг шерикчилик қилишга тайёрдир.

(Устав лойиҳасидан).

Партиянинг обрўси — унинг асосий принципини: халқ манфаатлари — партия манфаатларидир, деган қоидани рўёбга чиқаришидадир. Партия ўз кучи аввало меҳнаткашлар оммасининг қўллаб-қувватлашида эканлигини билади.

Компартия ўзининг барча аъзоларини омма ўртасида сиёсий иш олиб бориш, халқнинг турли табақалари билан мулоқот қилиш, одамларни ҳақиқат кучи, далил-исботлар ва амалий ишлар билан жалб этиш санъатини эгаллашга даъват этади.

(Ҳаракат дастури лойиҳасидан).

ИМИЛЛАГАН ПАНД ЕЙДИ

А. АСҚАРОВ,
ферма партия ташкилоти котиби, ветеринария врачи

Партиянинг обрўси халқ уни қай даражада қўллаб-қувватлашига, ҳар бир коммунистнинг кундалик меҳнати самарасига боғлиқ. Бу ҳаёт тасдиғидан ўтган ҳақиқат. Бир неча йил аввал хўжаликда чорвачилик қолоқ соҳа ҳисобланарди. Бошқарув раиси, партия қўмитаси зарбдор соҳани жадал ривожлантиришга қаратилган аниқ тадбирлар белгиладилар. Фермага ташаббускор коммунист мутахассислар, тажрибакорлар жалб этилди. Оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишларнинг асосий йўналиши инсон омилига қаратилди. Озуқа мўллиги учун астойдил курашдик. Ихтисослашган бригада тузилди, етарли миқдорда ишчи кучи, техника ажратилди. Маҳаллий ўғитни аямадик. Натижада биринчи йили ҳар гектар ердан 400 центнердан ошириб силос учун кўкпоя олинди. Бедага бўлган муносабат ўзгарди. Қисқа вақт ичида чорвадорлар дам олиш хонаси қайта жиҳозланди.

Айни кунларда фермада 492 бош қорамол (140 таси соғин сигир) меҳр билан парваришланаяпти. Ўзаро беллашувда Мастура Тўлаганова пешқадам. Қарамоғидаги говмишларнинг феъл-атворини ўзлаштириб олган. Рацион асосида озиқлантиришга катта эътибор беради. Йил бошида Мастура ҳар сигирдан 3200 килограммдан сут соғиб олиш ташаббусини бошлаган эди. Нафиса Тожибоева, Фарида Анварова каби сигирсоғарлар хайрли ҳаракатни қўллаб-қувватладилар. Уч дугона кунига ҳар сигирдан 11—12 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишга эришмоқда. Ана шундай фидойиларнинг самарали меҳнати туфайли чорвачилик фойда келтирувчи соҳага айланаяпти. Шу кунгача давлатга жами 415 тонна серқаймоқ сут сотилди. Маҳсулотнинг ёғлилик даражаси 3,8 фоизни ташкил этмоқда.

Ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Бўрдоқибоқарларимиз лозим даражада омилкорлик кўрсатишолмади. Ўтган ўн ой мобайнида режадаги гўштни етказиб беролмадик. Сабоқлардан тўғри хулоса чиқариб, қўшимча имкониятларни ишга солаяпмиз.

Олти нафар тарғиботчи Ўзбекистон Компартиясининг устави ҳамда ҳаракат дастури лойиҳаларини кенг тарғиб қилмоқда. Жонли мулоқотлар даврида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг таннархини арзонлаштиришнинг янги-янги имкониятлари очилмоқда. Колхоз бошқаруви, касаба уюшмаси қўмитаси чорвадорларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатмоқда. Кўчалар асфальтланди, чекка қишлоқларга ҳам газ кириб борди. Мактаб, болалар боғчалари қурилиб фойдаланишга топширилди. Ўзим дала шийпонларида, маҳаллаларда ўндан ортиқ суҳбат ўтказдим. Айниқса, аёллар Қуролли Кучларда тезроқ ислоҳот ўтказилишини талаб қилиб гапирмоқдалар. «Ўзбекистон ССЖнинг чинакам сиёсий мустақиллиги учун» деб номланган банднинг сўнгги сўзбошисини қуйидаги таҳрирда беришни кўпчилик алоҳида таъкидлади: **«...Коммунистлар ҳарбий бўлинмаларда интизом ва тартиб ҳар томонлама мустаҳкамланишига, армияга иснод келтирувчи, уставга зид ўзаро муносабатлар таг-томири билан тугатилишига шахсан жавобгардирлар. Улар Совет Армияси сафларига чақирилган барча миллат йигитларининг хавфсизлигини таъминлаш, ҳуқуқларини, миллий ва шахсий қадр-қимматини муҳофаза қилиш масалаларида Қуролли Кучлар командирларининг масъулиятини ошириш учун қатъият билан ҳаракат қилмоқлари лозим».**

Лойиҳа муҳокамаси жараёнида жумҳурият партия ташкилоти фаолиятида КПСС XXVIII съездидан кейин қандай ўзгаришлар бўлганлиги ойдинлашмоқда. Шунингдек, Ўзбекистон Компартияси XXII съездининг иккинчи босқичи муҳокамасига партия ташкилотларининг фикрини аниқ ифодалайдиган, улар орттирган тажрибани ҳисобга олган, амалий фаолиятлари эҳтиёжларига жавоб берадиган ҳужжатни тақдим этиш имконини беради. Сўнгги йиғилишда ўзим қуйидаги таклифни ўртага ташладим: **жумҳуриятимизга бошқа республикадан кўчиб келган коммунист шу уставни тан олиши керак, у ўз аризасида буни алоҳида таъкидлаб кўрсатиши лозим.**

БИЛИМ ВА ОМИЛКОРЛИК ЗАРУР

Ж. ХАЛИЛОВ,
партия, уруш ва меҳнат фахрийси

Ўзбекистон телевидениеси кўрсатувларининг бирида пойафзал созловчи уста мухбир саволларига жавоб бериб шундай деди:

— Бозор иқтисодиёти мени асло чўчитмайди. Сабаби — ўз касбимнинг пириман. Ишимиз пишиқ, сифатли. Шу боис бу ерга келувчиларнинг кети узилмайди. Ойига 600—700 сўм маош олаяпман. Бозор иқтисодиётига ўтганимиздан сўнг тирикчилик ўтказиш қийин бўлиб қолса, бошқа касбнинг этагидан тутишга билим, тажрибам етарли.

Ҳа, ҳозирги шароитда ҳар бир соҳа кишиси билимдон, омилкор, уддабурон бўлиши керак. Мақсадга эришишда сиёсий ва иқтисодий ўқувнинг нафи катта. Илғорлардан ўрнак олиб партия ўқуви машғулотларининг самарадорлиги ошириш, унинг натижаларини изчил назорат қилиб бориш, тингловчилар учун ягона ўқув қўлланмасини яратиш муддаоси муҳим ишга асос қилиб олинди. Райком ходимлари хоналарни жиҳозлаш, мафкура ходимларини керакли адабиётлар, методик тавсиялар билан қуроллантиришда яқиндан ёрдам бердилар. Тарғиботчилар аттестациядан ўтказилди. Ўндан ортиғи алмаштирилди. Эндигина иш бошлаган тарғиботчиларга сиёсий мактаблар ва семинарларнинг раҳбарлари бириктиб қўйилди.

Биз сўз устаси Сафар Ажибоев фаолиятидан мамнунмиз. У машғулотларни жонли, қизиқарли, тингловчиларнинг тўла иштирокида ўтказишга эришаяпти. Муҳими — колхозчилар билимларини амалиётга жорий этмоқдалар. Масалан, тажрибали бригадир Ғ. Ортиқов биринчилар қаторида оилавий пудратни жорий этди. Ердан, техникадан, ўғитлардан унумли фойдаланди. Илғорлар тажрибасини кўпчилик мулкига айлантирди. У бошлиқ жамоа ўтган йили ҳар гектар ердан режадаги 200 центнер ўрнига 250 центнердан сабзавот ҳосили олган эди. Жорий йилдаги натижалар янада қувончли бўлди. Илғор пудратчилар 3 минг сўм атрофида мукофот олдилар.

Бир вақтлар баъзи мутахассислар юқори зонада помидордан баракали ҳосил олиб бўлмайди, дея таъкидлашарди. Ташаббускор деҳқон С. Шарипов бу гапни пучга чиқарди. Ҳар гектар ердан 320 центнердан ошириб помидор ҳосили олишга эришди. Эндиликда ташаббускор коммунист қолоқ бригадада фаолият юритмоқда. Умуман бошланғич ташкилот атрофига уюшган 122 нафар КПСС аъзоси ҳаёт қайнаган жойда бўлиб, тарихий ҳужжатлар моҳиятини оммага чуқур сингдирмоқда. Ўзбекистон Компартияси устави лойиҳасининг 6-боб 42-бандида ойлик маош 250 сўмдан ошганда — икки фоиз аъзолик бадали тўланади, дейилган. Партиянинг обрўсини пасайтиришни кўзда тутган мухолифларимизнинг ҳаракати туфайли шундай бўлди. Бу рақам уч фоиз деб ёзилиши керак, шунда, партия иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланади.

ТАКЛИФЛАР

Ўзбекистон Компартияси устави лойиҳасининг 17-бандида партия қўмиталарининг котиблари ва назорат комиссиялари раисларини сайлашнинг икки хил тартиби белгиланган. Чамаси, иккинчиси ортиқча.

Т. СИДДИҚОВ,
тарғиботчи.

* * *

1940 йилдан КПСС аъзосиман. Улуғ номни ҳалол меҳнат билан оқлашга ҳаракат қилаяпман. Оилавий пудратни жорий этиш, мураббийчилик ҳаракатини ривожлантиришга озми-кўпми ҳисса қўшдим. Эртаги сабзавот етиштириш юзасидан тўплаган тажрибани ўртоқлашиб келаяпман. Лойиҳаларнинг муҳокамаси жараёнида КПСС XXVIII съездидан кейин бошланғич ва цех партия ташкилотларининг жанговарлиги ошганлиги равшан бўлаяпти. Устав лойиҳасининг VIII боби, яъни «Ўзбекистон Коммунистик партияси фаолиятини тўхтатиш тартиби»ни кўпчилик нотўғри тушунаяпти. Ўзбекистон Коммунистик партияси жумҳуриятимизда етакчи куч ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. Юқоридаги боб конституцион қонуниятлар асосида юзага келган. Ҳуқуқшуносларимиз буни матбуотда лўнда қилиб тушунтириб беришлари керак.

В. ЮНУСОВ,
бригада бошлиғи.

* * *

Ҳаракат дастури лойиҳасининг Ўзбекистоннинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш йўллари ва бозор иқтисодиётига ўтиш қоидалари тўғрисидаги бобининг учинчи сўзбошисини қуйидаги таҳрирда беришни таклиф этаман: «Ярoқсиз маъмурий-буйруқбозлик системасини ва маҳкамачилик зўравонлигини, шунингдек марказнинг жумҳурият манфаатларини, ўринли таклиф, мулоҳазаларни, турли соҳадаги ютуқларни писанд қилмайдиган сиёсатини барча поғоналарда қатъиян қоралаш ва тугатиш жуда муҳим аҳамият касб этади...».

Т. ИЗЛИБОЕВ,
пудратчи.

* * *

Ҳаракат дастури лойиҳасининг аҳоли фаровонлигини оширишга оид боби тўртинчи сўзбошисига ўзгартириш киритиш керак: «Коммунистлар чайқовчилик ва порахўрликка, ошна-оғайнигарчилик ва маҳаллийчиликка, пинҳоний иқтисодиётга қарши кескин курашни зудлик билан кучайтиришлари керак, ҳаётимизда бундай ҳолларга тамоман барҳам бериш учун ҳуқуқий давлатнинг барча имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланиш зарур».

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВА,
пудратчи.

* * *

Хўжаликдаги саккизта бригадада бўлиб ўтган йиғилишларда тарихий ҳужжатларнинг лойиҳалари юзасидан қизғин фикр олишувлар бўлди. Озуқакорлар Т. Ҳикматуллаев, З. Қорабоев, механизатор П. Рихсиев, партия ветерани В. Юнусов, ёш коммунист Ш. Анваров, иқтисодчи Ш. Шерматов, ижарачи З. Холиқов, тарғиботчи А. Аҳмедов, партком котиби Р. Шерматов қимматли таклиф ва мулоҳазаларни ўртага ташладилар. Йиғилишларнинг иштирокчилари партия режаларини рўёбга чиқариш учун амалий ишларга ғайрат билан киришишга, ўз куч, билим, маҳоратларини Ўзбекистон ССЖни ижтимоий-иқтисодий, миллий ва маънавий ривожлантиришга сарфлашга аҳд қилганликларини изҳор этдилар.

М. ҚАЮМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Поп районидаги «Поп» давлат хўжалигининг Манзурахон Каримова бошқараётган бўлими пахтакорлари жорий йилда 778 гектар майдондан 1.450 тонна ўрнига 1.584 тонна оқ олтин етиштирдилар. Режа 109 фоиз бажарилди.

Шу кеча-кундузда келгуси йил ҳосилига мустаҳкам тамал қўйилаяпти. Шудгорлаш ниҳоясига етди. Ерларни текислаш, маҳаллий ўғит жамғариш, техника воситаларини созлаш жадал бормоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Бўлим бошқарувчиси Манзурахон Каримова механизаторлар ўртасида ташкил этилган мусобақа ғолиблари — ака-ука Акрамжон ва Рустамжон Қаҳҳоровлар билан суҳбатлашаяпти. 2. Сўнгги гектарлар ҳайдалмоқда.

М. ХУДОЙҚУЛОВ олган суратлар.

Сиз суратда кўриб турган Гулшод Норқулова (чапда) билан Сабоҳат Исмиева Ульянов районидаги «СССР 60 йиллиги» давлат хўжалигининг сут-товар фермасида ишлашади. Уларнинг ҳар қайсисига 17 бош сигир бириктилган. Моҳир чорвадорлар жониворларни рацион асосида озиқлантириб, маҳсулдорлигини оширишга эришмоқдалар. Айни пайтда ҳар говмишдан кунига ўртача 9 килограммдан сут соғилаяпти.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

«ИМОНИНГИЗНИ ПОК САҚЛАНГ»

Инсонни орзу-умидлар вояга етказади, олға ундайди, юрагига меҳр чўғини ташлайди, ҳаётга муҳаббатини оширади.

Бокира умидлар, ёниқ мақсадлар тугаган куни яшашнинг маъноси қолмайди. Гулнинг муаттарлиги, ирмоқларнинг ҳайқириғи, тонгларнинг сурури сезилмайди. Умидлар сўнгги сарҳадда тош қотади. Бу ҳаётнинг маънавий таназзулидир.

Мен танишу нотанишларим чеҳраларида ҳамиша ҳаётнинг жўшқин ва ёрқин умидларини кўришни истайман. Хайриятки, бундай шукуҳли онларга жуда кўп бор дуч келдим. Улар мени ҳам ёғдулар томон талпинтирди, дилимга ҳаёт ишқини солди, чала режаларимга бутунлик ато қилди.

Иқболжоннинг осойишта чеҳрасида, жиддий ва тиниқ нигоҳида эртанинг машаққатли, лекин фараҳбахш ўйларини англаганимда, шундай ҳолатга тушдим. Баданни жунжиктирувчи изғирин эсмоқда. Кечаги гавжум далаларда сукунат. Оппоқ ҳовур кўтарилиб, туман янглиғ ер бағирлаб сузади. Муздек шабада уни олисларга ҳайдаб кетаётир.

Туман ичида элас-элас кўринаётган машина куни кеча ҳайдалган пайкал четида тўхтади. Эшик очилиб-ёпилди. Иқболжон майдонни кезди. Сўнг бир нафас тўхтади. Тупроқ... Ерни рисоладагидек ҳайдаса бўлар экан-ку? Авваллари лой ҳолида, муз бўлиб қолганда, тўнкадай-тўнкадай ағдариб ташланарди. Қор босиб, уни ушук урса, баҳорда иш юришиб кетарди. Ушук урмаса-чи, кесак устига чигит ташланарди.

Унинг энди кўнгли тўқ. Келаси йилда ҳам албатта иш бароридан келади. Чунки ноябрнинг ўртасидаёқ шудгорлаш тугалланди.

Иқболжон «Коммунизм» жамоа хўжалигига катталарнинг тавсияси билан раис бўлгани йўқ. Тошкент халқ хўжалиги олий илмгоҳини тамомлаганига чорак аср бўлди. Дастлаб «Победа» жамоа хўжалигида иқтисодчи, сўнгра бош ҳисобчи бўлиб ишлади. Карл Маркс номли жамоа хўжалиги фирқа қўмитасига котиблик қилди. Деҳқон фарзанди эмасми, одамларга тезда аралашиб кетди. Унинг дардкаш, сирдош қалби бор.

Раис этиб сайлангач, калаванинг учини топиш осон кечмади. Ёшларга ҳам, қарияларга ҳам ўзини бирдай яқин тутишга ҳаракат қилди. Абдумалик бува билан Ҳайдарали буванинг насиҳатлари Иқболжоннинг ҳалиҳали ёдида. «Ўғлим, ёлғон гапиришга, ёлғон ваъда беришга сира-сира ўрганма. Дунёда бундан ёмони йўқ: юзингни қора қилади. Ўзингни, имонингни пок сақла. Ундан кейин бировнинг ҳақидан ҳазар қил», — дейишганди оқсоқоллар.

Кексалар дуоси —яхшилик йўлидаги оқ фотиҳа. Мана, Иқболжон кам бўлгани йўқ. Энг муҳими — одамлар ишончини қозонди. Гулистон, Зарбдор, Қуйилтепа, Қозоқовул қишлоқларида дастлабки ўзгаришлар юз кўрсатаяпти. Ёғочни қайта ишлаш цехи қурилгач, колхозчиларнинг мушкули осонлашди. Пахта титиш цехи ишга туширилди. Асфальт цехи маҳсулот бермоқда. 358 оилага уй-жой қуриш учун 8 сотихдан ер ажратилди. 508 оилага эса томорқа берилди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси одамларда ишонч уйғотди, хўжалик етакчисининг юзини ёруғ қилди.

Иқболжон пайкал ўртасида бир сиқим тупроқни эзғилаганча ўй сураркан, нафақат ер ҳолатини, қисқа фурсат ичида қишлоқда юз берган ўзгаришларни бир-бир кўз ўнгидан ўтказди. «Мана шу тупроқ омон бўлса, деҳқонга мурувват кўрсатаверади, қорнимиз тўқ, устимиз бут бўлаверади, қишлоқларимиз эса шаҳарга яқинлашаверади», дерди у ўз-ўзига.

Туман кўтарилгач, кузнинг хира қуёши кўринди. Ҳадемай осмон тиниқлашиб, елкаларга ҳарорат тегади. Ҳавонинг софлиги дилларни яйратади. Чойхоналар гавжумлашиб, гузарларга файз киради.

Файзли кишилар

Раис машинага ўтираркан, шофёрга деди:

— Консерва цехига — Тўланбойнинг олдига ҳайданг.

Машина даладан чиқиб, асфальт йўлга бурилди-ю қишлоқ томон қушдай учди.

Цех бошлиғи Тўланбой Маматов раиснинг келишидан хабар топгач, ҳисоб-китобларга синчковлик билан назар ташлаб қўйди. Иқболжоннинг одатини яхши билади: у қоғозга қараб гапиришни ёқтирмайди. «Шу ўзингиз ишлаётган соҳага оид беш-олтита рақамни ҳам ёддан билмайсизми?» дея баъзиларга танбеҳ берганини эшитган.

— Қани, — деди Иқболжон келибоқ, — тайёр маҳсулотларингизни бир кўрайликчи? Баракалла, бундай сабзавот ва мева шарбатини шаҳарликлар ҳам жон-жон деб сотиб олишади. Ҳечкиси йўқ, ҳозирча норинликларни рози қилиб олайликчи, чет эл савдосига чиқсак ҳам ажабмас. Ҳисоб-китоблар қалай?

— Ишлаб чиқарган маҳсулотимиз 200 минг сўмликдан ошди.

— Соф фойда-чи?

— 50 минг сўм.

Ишнинг бошланиши ёмон эмас. Биринчи йилиёқ шунча миқдорда наф келтирган бўлинса, келаси йилда бу кўрсаткич 100 минг сўмга етади. Одамларнинг маоши кўпайгани зўр-да.

Иқболжон консерва цехидаги ишлардан мамнун бўлди. Ортиқча топшириқ беришнинг ҳожати йўқ. Ёғочни қайта ишлаш цехидаги ишлар қандай экан? Сарчинскдан шартномадаги ёғочнинг ҳаммаси етиб келдимикан?

Цехда иш қизғин. Бешолти нафар киши янги келган ёғочни тахлашаяпти. Минг кубометр қурилиш материалининг ҳаммасини олишибди. Уй қурувчиларнинг мушкули осон бўлди. Ғишт заводидаги монтаж ишлари ҳам жонланиб кетди, кондитер цехи маҳсулот бера бошлади. Демак, ишлар ёмон эмас. Пешиндан кейин фахриялар билан суҳбат ўтказиши керак. Мавсумда 200 тоннадан пахта терган механизаторлар Абдуқаюм Маназаров, Тўхтасин Жаҳонов ва Рустам Каримовга мукофот топшириш ҳам ҳам бугунга белгиланган. Улгуради.

Иқболжон йўл-йўлакай тажрибали деҳқон, илғор бригада бошлиғи Ҳайдарали Қурбонов билан маслаҳатлашди.

— Кузги юмушлар ниҳоясига етди, энди дам олсангиз бўлаверади, — деди раис.

Раисни енгил торттираётган яна бир нарса бор. Бу йилги пахта тайёрлаш режаси 13 иш кунида, Норин районида иккинчи бўлиб бажарилди. Иқболжон ҳаммани теримга сафарбар этувчи ташвиқот маърузаси қилгани йўқ. Кексалар далага отланганларида, бироз ноқулай ҳолат рўй берди. Раис аввалига: «Ҳосилнинг барисини машинада териб оламиз», — деб розилик бермади. Бироқ айримлари бўш келишмади: «Ўз пенсиямизга қўшимча колхоз пенсиясини олаяпмиз. Пахта термасак, бошқа юмушларга ёрдамлашармиз. Ҳа, деган туяга мадад», —деб туриб олишди.

Хўжаликда биринчи марта машина терими оммавий тус олди. Пахтанинг 2.610 тоннаси бункерлардан тўкилди. Ҳосилдорлик 32,2 центнерни ташкил этди. Ялпи хом ашёнинг ҳаммаси юқори навларга қабул қилинди. Бир гектар майдоннинг самарадорлиги 3.200 сўмга тушди. Пахтачиликнинг ўзидан 2 миллион 850 минг сўм ўрнига 3 миллион 300 минг сўм даромад олинди. Унинг 800 минг сўми соф фойдадир.

«Коммунизм» жамоа хўжалигининг етакчиси, асли касби иқтисодчи бўлган Иқболжон Икромовнинг режалари норинликларнинг кўпчилигига маълум. Унинг армонлари ҳали кўп. У аста-секин умр сўқмоқларидан ҳаётнинг катта йўлига чиқиб келмоқда. Қишлоқларни ёппасига газлаштириш ниятида елиб-югураяпти. Энг муҳими одамлар раисга ишонишади. Шунинг ўзи унга куч-қувват, руҳий мадад бахш этмоқда.

Инсон боласининг қалбида орзу-умидлар жўш уриб тураркан, унга ишонса, суянса, эргашса бўлади. Умидли одамнинг армонлари беҳисобдир. Бундай тоифадагилар эса ҳаётда из қолдиришга интиладилар. Иқболжон Икромов ўшалар сирасидан. Унинг юрагида бир дунё орзулари бор...

А. ҚОРАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ШАРҒУН ШАХТАСИ ОЛДИНГА ИНТИЛМОҚДА

Шарғун шахтасининг жамоаси кўмир қазиб олиш юзасидан беш йиллик режани муддатидан икки ой илгари бажарди. Айни вақтда қазиб олинган 1 тонна ёқилғининг таннархи 50 тийин камайди.

Бу шахтёрларга қўшимча равишда неча ўн минг сўмлаб пул ишлаб топишга имкон берди. Бу пуллар шахтани техникавий қайта жиҳозлашга, ходимларнинг ижтимоий-маданий-маиший турмушини яхшилашга ва уларни моддий рағбатлантиришга сарфланади. Хўжалик ҳисоби кенг кўламда жорий этилганлиги меҳнат унумдорлигини анча оширишга сабаб бўлди. Ҳозир барча участкалар хўжалик ҳисобининг иккинчи андозаси асосида ишлашмоқда. Пировард натижани кўзлаб меҳнат қилиш шахтёрларга энергияни, ҳавзаларга ёғоч сарфлашни кескин қисқартириш имконини берди. Бу ерда меҳнат қилишнинг илғор усулларини кенг қўллана бошладилар. Масалан, алоҳида-алоҳида ҳаракат қилувчи тўсиқлар деб аталмиш усулни жорий этдилар. Унинг ёрдамида шахтёрлар меҳнати хавфсизлиги анча кучайди, кўмир сифати яхшиланди. Кўмир қазиш усулларида ҳам жиддий ўзгариш бўлди.

— Бозор муносабатларида ўзимизни дадил ҳис этишимиз учун фойда олишнинг қўшимча йўлларини излашимиз зарур, — дейди шахта директори Х. Хурсанов. — Биз донадор кўмир ишлаб чиқара бошладик. Бу ёқилғининг сифатини яхшилашга, уни ташишга кетадиган ҳаражатларни анча камайтиришга имкон беради.

Сурхондарё вилояти.

МАҲАЛЛА НИМАЛАРГА ҚОДИР?

Кимё базаси билан қўшни бўлиш — саломатлик учун ҳам, атроф муҳит учун ҳам хавфли. Жиззах вилояти Дўстлик шаҳрининг Холхўжаев маҳалла қўмитаси ҳудудида жойлашган кўчалар аҳолиси омборларда тўпланиб қолган заҳарли кимёвий моддалардан бизни халос этинг, деб анчадан буён нола қиларди. База шаҳар сарҳадида жойлашган. Депутатлар ва жамоатчилик бу ишга бош қўшди ва маҳалла улар ёрдами билан дастлабки ғалабага эришди: «Узсельхозхимия» Мирзачўл ноҳиялараро ишлаб чиқариш бирлашмасидан заҳарли кимёвий моддаларнинг сўнгги тонналари олиб чиқиб кетилди.

Бир вақтлар бу оралиқ база хўжаликлар ўз эҳтиёжлари учун олиб келган пестицидлар билан тўлиб-тошган эди. Лекин кейинги йилларда деҳқонлар ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологиявий усулларидан фойдалана бошлашди ва заҳарли кимёвий моддаларга эҳтиёж қолмади. Базанинг омборхоналари тўлиб кетган, маҳсулотнинг сифатли сақланишини таъминламасди. Буни ноҳия раҳбарлари ҳам, «Узсельхозхимия» ноҳия бирлашмасининг мутахассислари ҳам яхши билишарди. Ноҳия ижроия қўмитаси ҳатто пестицидларни бу ердан олиб кетиш ва йўқ қилиб юбориш тўғрисида қарор ҳам қабул қилган, лекин ҳамма гап бу моддаларнинг нархида эди. Кимёвий моддалар жуда қиммат туради, лекин шунча маблағ сарфланган маҳсулотни ким рўйхатдан ўчиради?

«Узсельхозхимия» жумҳурият бирлашмаси бу масалани ижобий ҳал этди. У 950 минг сўм ажратди ва «Узсельхозхимия» вилоят бирлашмасининг, ўсимликларни муҳофаза қилиш вилоят станциясининг ва ноҳия кимёвий моддалар базасининг мутахассисларидан иборат нуфузли комиссия тузилди. Жами уч юз тоннага яқин ўн хил заҳарли кимёвий моддани улар сақланган идиш билан бирга рўйхатдан ўчирди.

Пестицидлар бу ердан олиб кетилиб, аҳоли пунктларидан узоқдаги махсус жойда вилоят санитария-эпидимиология станциясининг талабларига риоя этиб кўмиб ташланди.

Лекин ҳар қалай Дўстлик ноҳияси аҳолиси шоду ҳуррам деб бўлмайди: заҳарли кимёвий моддаларнинг олиб кетилиши — ҳамма иш жойида деган гап эмас, базанинг ўзи турган жой тўғрисидаги масалани ҳам ҳал қилиш, уни одамлар учун хавфсиз жойга кўчириш керак. Бунинг устига тез орада дон маҳсулотлари комбинатининг ўн тортиш заводи ишга тушади. Завод ноҳия маиший кимё моддалари бирлашмасидан уч юз қадам нарида жойлашган. Бундай қўшничиликка йўл қўйиб бўлармикан?

(ЎзТАГ).

КЎРКАМ ВА ҚУЛАЙ

Партия ва ҳукуматимизнинг ҳар бир оилани 2000 йилгача уй-жой билан таъминлаш ҳақидаги муҳим қарорларини бажариш борасида Олтиариқ районида бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Аҳолига уй-жой қуриш ва томорқа учун ер ажратиб берилди. Меҳнаткашлар турар-жой қуриш ишларини ўз имкониятлари даражасида йўлга қўйишмоқда. Якка тартибдаги уйлар барпо этиш ўтган йиллардагига нисбатан бир неча баробарга ортди.

Одамларга уй-жой қуриш учун ер берилиши йўқолиш арафасига келиб қолган азалий удумлардан ҳисобланмиш ҳашарга ҳам қайтадан ҳаёт бахш этди. Бугун қайси қишлоқ кўчаларини ораламанг, ҳашар йўли билан тикланган ёки қурилаётган уйларни кўришингиз мумкин. Бу борада қурилиш ташкилотлари ва кооперативларнинг бинокорлари ҳам кўмак бермоқдалар. Бунёдкорларнинг яхши ишлари кўп, камчиликлари ҳам йўқ эмас.

Баъзи хўжаликлар қошида якка тартибда уй қуришга кўмаклашиш мақсадида ташкил этилган кооперативлар ўзларини оқлаяпти. Мисол учун, Катпут қишлоғидаги «Москва» қурилиш кооперативи бинокорлари ишидан аҳоли миннатдор бўлмоқда. Улар бирмунча арзонроқ баҳода ва сифатли иш қилишмоқда. 1988 йилда ташкил топган бу уюшманинг 30 нафар қурувчиси бор. 1990 йилнинг ўтган даврида улар 60 минг сўмликка яқин пуллик хизмат кўрсатишди, яъни 80 та хонадонда янги уй-жой қуришди, таъмирлаш ишларини бажаришди.

Мазкур ширкат қурувчилари янги уйнинг пойдеворидан тортиб, томини ёпишгача бўлган юмушларни бажаришади. Ишлари сифатли ва тез бўлаётганлиги учун навбатда турган буюртмачилар ҳам кўпчиликни ташкил этади. Қурувчилар манфаатдорлиги яхши бўлаяпти.

Афсуски, бевосита қурилиш ташкилотлари ҳузуридаги кооперативлар томонидан барпо этилаётган якка тартибли уйлар талабга тўла жавоб бермайди. Хўжаликлараро механизациялашган 76-кўчма колонна қошидаги «Оригинал» кооперативи қурувчилари ишида шундай камчиликларни кўриш мумкин. Улар баъзида хонадон эгасида уй қуриш учун рухсат берилган ҳужжатлар борми-йўқми суриштирмай, иш олиб боришмоқда. Қурилиш ишларида лойиҳа-муҳандислик қоидаларининг бузилишига йўл қўйилган. Масалан, қурилаётган кўп уйлар пойдеворининг чуқурлиги бизнинг шароитга мўлжалланган ўлчовга мос тушмайди. Яъни улар ернинг музлаш қатламига етказилмаган. Ер ости сувлари юза-

Ҳар бир оилага—алоҳида уй

га яқин бўлган жойларга қурилган уй пойдеворлари ҳимояланмаган. Бундан ташқари уларнинг юк кўтариш даражаси асосланмаган. Шу ўринда бир мисол келтирсак. А. Холбобоев хонадонидаги уйни қуриш учун рухсатнома ва бошқа ҳужжатлар бор. Бироқ уйга қўшимча хона қуриб юборилган. Пойдевор чуқурлиги ҳам мўлжалдагидан саёзроқ бўлиб чиқди.

Рустамжон Мирзаевнинг уйини қуришда ҳам қоидадан четга чиқилган. Иморат лойиҳага амал қилинмасдан тикланмоқда, хоналар сони қисқарган. Бу уй пойдевори ҳам лойиҳа-муҳандислик қоидаларига жавоб бермайди. Ғишт теришда эса пала-партишликлар бор.

Ғофуржон Суярқулов хонадонида қурилаётган уйнинг рухсат қоғози йўқ. Бу ҳам етмаганидек, қурилиш ишлари сифатсиз, камчиликлар билан амалга оширилмоқда. Уй устини темирбетон билан ёпиш кўзда тутилган бўлишига қарамай, пойдевори паст бўлиб қолган. Бажарилган ишлар назорат тариқасида қайта текширилганда, уй эгасидан ошиқча пул олинганлиги маълум бўлди. Пойдевор қуйиш ва пишиқ ғишт териш учун кооператив нархдан 800 сўму 14 тийин, давлат баҳосидан эса 2.584 сўм ортиқча олинганлиги маълум бўлди. Бунга мазкур кооператив раиси Р. Сатторов қандай жавоб беракин?

Шунингдек, ҳисоб-китоб ишларида ҳар бир юмушнинг қиймати алоҳида ёзилмай, асосий ишлар баҳоси қайд этилган. Қолаверса, қўлланилаётган нархлар Ўзбекистон ССР аҳолисига уй-жой қуриш бўйича белгиланган нархларга тўғри келмайди. Шу йўл билан ортиқча пул олинмоқда. Бунинг турганбитгани қўшиб ёзиш, эмасми? Шу масала юзасидан битта далил келтирайлик. Охунбобоев номли жамоа хўжалигидаги маҳалла қўмитаси биносини қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари кооператив томонидан тайёрланган ва шартнома тузилган. Нарх белгилашда давлат баҳолари ҳисобга олинмай, исталган қиймат қўйилган. Буюртмачилар ва бажарувчилар кўзни юмиб имзо чекиб, муҳр босаверишган.

Қисқаси, «Оригинал» кооперативи фаолиятида шундай жиддий нуқсонлар мавжуд. Беихтиёр савол туғилади: уларни назорат қилишга дахлдор бўлган раҳбарлар қаёққа қарашаяпти? Ёки кўриб кўрмасликка олишаяптими?

Маълумки, қурилиш ташкилотлари учун аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш борасида катта имкониятлар очилган. Райондаги 185-қурилиш участкаси ва «Сельхозкоммунремонт» ташкилоти бинокорлари бу муҳим юмушни қай даражада бажармоқдалар? Шу саволга жавоб топиш мақсадида иккала қурилиш идораси томонидан амалга оширилаётган ишларнинг аҳволини ўргандик.

185-қурилиш участкаси аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш борасида маълум ишларни амалга оширмоқда. Буюртмачи Э. Тўрақуловнинг иморати лойиҳа асосида сифатли қилиб қурилаяпти. Бу яхши. Лекин чала юмушлар ҳам йўқ эмас. Масалан, А. Юдина уйидаги таъмирлаш ишларининг сифатсиз жойлари ҳам бор. Д. Нурматов уйини қуришда ҳам камчиликка йўл қўйилган. Участкада буюртмачилар аризалари ҳисобга олиб борилади. Ишлар рўйхатдаги навбат асосида қилинмоқда. Адо этилаётган ишлар учун олинаётган пул давлат баҳоларига мос келади.

«Сельхозкоммунремонт» ташкилоти томонидан бу йил 164 та хонадондан уй қуриш ва таъмирлаш учун аризалар қабул қилинган. Ҳозирга қадар 80 нафарга яқин буюртмачининг иши бажарилган. Афсуски, амалга оширилаётган юмушлар қусурлардан ҳоли эмас. Жумладан, Б. Тожибоевнинг уйи тегишли ҳужжатлари бўлмаса-да, қурилган. А. Мирбойитов уйининг деворлари эса талабга жавоб бермайди. А. Турсунов уйининг синчини кўтаришда иш сифатсиз қилинган. Бу камчилик назоратчилар томонидан кўрсатилди. Шунингдек, А. Абдуназаров уйининг ғишти сифатсиз терилаётганлиги аниқланди.

Файзиобод қишлоғидаги буюртмачи А. Зоировникида қилинган ишлар қиймати назорат тартибида қайтадан ҳисоблаб чиқилди. Уй деворини оқлаш учун 58 сўм ортиқча нарх қўйилганлиги ва бир дона эшик баҳоси эсларидан чиқиб қолганлиги аниқланди. Таажжубланадиган ери шундаки, ташкилот бинокорлари тегишли ҳужжатлар бўлмаган хонадонларда ҳам қурилиш ишларини олиб боришмоқда. Бу эса навбатда турганларнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлаяпти.

Қишлоқларда тўпланиб қолган социал-иқтисодий масалаларнинг асосийси — якка тартибдаги уй-жойлар қуришни тезлатиш, аҳолининг бу борадаги талабларини қондиришдан иборатдир. Шундай экан, муҳим ишга эътиборсизлик билан қараб бўлмайди. Шу масалага даҳлдор бўлган идоралар олдидаги масъулият ҳар қачонгидан ортган. Қишлоқ уйлари кўркам ва қулай бўлмоғи керак.

А. ОЛЛАМОВ,
Олтиариқ район меъморчилик бўлими муҳандиси.

Х. ЖЎРАБОЕВ,
район «Давр овози» рўзномаси ходими.

Нишон пахта тозалаш заводи меҳнат жамоаси бу йилги мавсумда пахтакорлардан 63 минг тонна хом ашё қабул қилиб олди. Шунинг 45 минг тоннаси мазкур корхонанинг ўзида қайта ишланиб, 15 минг тонна тола тайёрлаш режалаштирилган. Завод ишчи-хизматчилари ва инженер-техник ходимлари бир кеча-кундузда 100 тоннадан ошириб тола ишлаб чиқаришга муваффақ бўлмоқдалар. Корхонада маҳсулот сифатини яхшилашга ҳам эътибор кучайтирилаётир.

СУРАТЛАРДА: 1. Завод директори Исмоил Абдураҳмонов, лаборатория ходимаси Умматхон Турсунова ва пешқадам тола ажратувчи Бодом Мирзаевалар тайёрланган маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда. 2. Тўқимачилик корхоналарига жўнатиш учун тайёрлаб қўйилган пахта тойлари.

П. ЭРГАШЕВ олган суратлар.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

НОРВЕГИЯ НОБЕЛЬ ҚЎМИТАСИ БАЁНОТИ

ОСЛО. (ТАСС мухбири Сергей НЕШУМОВ). Норвегия Нобель қўмитаси президент М. С. Горбачевнинг Нобель тинчлик мукофотини топшириш маросимида қатнашиш имконияти йўқлиги муносабати билан афсусланганини билдириб, совет раҳбари бундай қарор қабул қилиши учун жиддий асослар борлигини ҳам таъкидлади. Чоршанба куни бу ерда Норвегия Нобель қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Ф. Сейерстед шу ҳақда гапирди.

Айни вақтда у маросим санаси тинчлик мукофоти таъсисчиси — Альфред Нобель вафот этган куни ўтказилишини ва қўмита уни бошқа кунга кўчира олмаслигини уқтирди. Совет раҳбарига унинг номидан 10 декабрь куни мукофотни қабул қилиб олиши мумкин бўлган махсус шахсни тайинлаш таклиф этилади. Нобель тинчлик мукофоти лауреатининг анъанавий маърузасига келганда, қўмитанинг фикрига кўра, уни М. С. Горбачев хоҳлаганидек май ойида уюштириш мумкин.

ССЖИ Президенти ўзига берилган Нобель тинчлик мукофотини олиш учун Норвегия пойтахтига қиладиган сафарини кечиктириш тўғрисидаги қарорини Норвегия ҳукуматида тушуниб кутиб олдилар. Норвегия телеграф бюросининг хабар қилишича, мамлакат бош вазири Г. Харлем Брундтланд хоним шундай деди: Совет Иттифоқидаги вазиятнинг ривожланишини ҳисобга олиб, М. С. Горбачев сафарини бекор қилишга асос бўлган жиддий сабабларга қўшилиш керак бўлади. Бош вазир келаси йилнинг баҳорида Совет раҳбари Нобель тинчлик мукофоти лауреатининг анъанавий маърузасини қилиш учун Норвегияга келади, деб умид билдирди.

Норвегия ҳукуматининг бошлиғи М. С. Горбачевнинг қурол-яроғларни қисқартириш, кескинликни юмшатиш, кенг халқаро ҳамкорлик соҳасидаги катта шахсий хизматларига муносиб баҳо беришга чақирди.

«НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС» ТАЪКИДЛАЙДИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Буш маъмуриятининг эътироф қилишича, «кўпдан-кўп айрим Совет давлатлари мавжуд бўлишини рағбатлантиришдан кўра, фикрлар хилма-хиллиги қарор топган Совет Иттифоқига ёрдам бериш АҚШ манфаатларига кўпроқ мос келади», деб ёзади бугун «Нью-Йорк таймс» рўзномаси ўзининг таҳририят номидан ёзилган мақоласида. Рўзнома М. С. Горбачев илгари сурган янги иттифоқ шартномасининг лойиҳасига тўхталиб, унда кўзда тутилган тадбирлар «жумҳуриятлардаги марказдан қочиш тамойилларини камайтириши мумкин эди», деб таъкидлайди. «Бу Совет Иттифоқи тез орада парчаланиб кетиши мумкинлиги муносабати билан Вашингтонда ва ҳамма ердаги ташвишларга барҳам берган бўлур эди».

Совет жумҳуриятлари, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» рўзномаси, ҳозирдаёқ Америка штатларига нисбатан анча катта мустақилликка эгадирлар. Уларнинг кўпчилиги ўз ташқи ишлар вазирига, Белоруссия билан Украина эса ҳатто БМТда ўз вакилларига эгадир. М. С. Горбачев салафлари даврида КПСС Марказий Қўмитасининг Сиёсий бюроси барча масалалар юзасидан — ноннинг нархидан тортиб, Свердловскда партия котибини тайинлашгача бўлган ишлар юзасидан қарор қабул қиларди. Совет Иттифоқи, деб ёзади рўзнома, агар «кўпгина масалаларни бозор ихтиёрига берса ва бошқа ваколатларни янада қуйироқ даражага — жумҳуриятларга, маҳаллий ҳокимият идораларига, халққа берсагина» омон қолиши ва гуллаб-яшнаши мумкин.

М. С. Горбачевнинг мамлакат парчаланиб кетиши хавфининг олдини олишга доир тутган йўли чуқур маънога эга, деб таъкидлайди рўзнома.

БЎШ ҚАЙТАЁТГАН КЕМАЛАР

БАНГКОК. (ТАСС мухбири Борис ЧЕХОНИН). Гуруч олиш учун Таиландга келган олтита совет кемаси Бангкок портидан қуп-қуруқ чиқиб кетди. Таиланд гуруч экспорт қилувчилари уюшмасининг хабар беришича, Таиланд томони юкни жўнатиш учун тайёрлаб қўйиганига қарамай, шундай воқеа рўй берди.

Октябрь ойида «Экспортхлеб» ташқи савдо бирлашмасининг вакили бу ерда икки йиллик муддатга қарзга бериш шарти билан 200 минг тонна гуручни харид қилиш тўғрисидаги битимни имзолаган эди. Иккала томон ўшанда ана шу битимни ўзаро фойдали битим сифатида баҳолаган эдилар. Таиландда сотилмаган ғалла кўп тўпланиб қолган эди, бу йил ана шу анъанавий экспорт экинидан рекорд ҳосил олиниши натижасида у янада кўпайиши керак эди. Битимга мувофиқ маҳаллий савдо вазирлиги гуруч тайёрловчилардан дастлабки юз минг тонна маҳсулотни сотиб олди. Лекин уларнинг ҳаммаси порт омборларида қолиб кетди.

Бунинг сабаби, «Бангкок пост» рўзномасининг маълумотларига қараганда, ССЖИ ташқи иқтисодий банки унга ҳақ тўлаш юзасидан кафолат хатини бермаганлигидадир. Бунда Таиланддаги Совет савдо ваколатхонасининг ҳам муайян айби бор, ваколатхона шартнома имзоланаётган пайтда ҳамма шартларни айтмаган. Барча зарур молиявий ҳужжатлар ўз вақтида расмийлаштирилмаса, қолган 100 минг тонна гуручни етказиб бериш ҳам барбод бўлади.

Жанжал маҳаллий бозорларда гуручнинг нархига шу заҳотиёқ салбий таъсир қилди. «Бангкок пост» рўзномасининг хабар қилишича, душанба кунидан бошлаб гуручнинг нархи тушиб кетган.

Буюк Британиянинг янги бош вазири

ЛОНДОН, 28 ноябрь. **(ТАСС мухбири Юрий СИДОРОВ).** Ниҳоят 47 яшар Жон Мейжор шу асрда Буюк Британиянинг энг ёш бош вазири ва Уинстон Черчиллдан кейин дорилфунун маълумотига эга бўлмаган иккинчи ҳукумат бошлиғи бўлди.

Ж. Мейжор оддий оиладан чиққан, унинг ота-онаси цирк артистлари бўлишган. У 16 ёшида мактабни ташлаб, ўзи яшаб турган жойда ёш консерваторлар ташкилотини тузиб, сиёсий фаолият билан шуғулланган. Орадан бирмунча вақт ўтгач, молия коллежларидан бирида ўқиди ва «Стэндард чартед бэнк» банкида ишлади. 1979 йилда Ж. Мейжор жамоалар палатасининг аъзоси бўлди. Орадан ўн йил ўтгач эса, М. Тэтчер уни ташқи ишлар вазири этиб тайинлади. Тўғри, у ана шу лавозимда атиги уч ой ишлади. Молия вазири Найжел Лоусон кутилмаганда истеъфога чиққандан кейин Ж. Мейжор унинг ўрнини эгаллади.

Янги Бош вазир оилали, икки фарзанди бор.

Уни ҳукмрон консерватив партиянинг ўнг қаноти ҳам, сўл қаноти ҳам қўллаб-қувватламоқда.

Маҳаллий сиёсий шарҳловчиларнинг фикрича, ҳукуматнинг янги бошлиғи, гарчи, Европа ҳамжамияти доирасида бўлиб ўтган учрашувлар ва конференцияларда бир неча бор қатнашган бўлсада, у ташқи сиёсат соҳасида етарли тажрибага эга эмас. Кўп жиҳатдан унинг қатъий мавқеи туфайли Буюк Британияни Европа валюта механизмига жалб этишга муваффақ бўлинди. Ж. Мейжор ташқи ишлар вазири сифатида Қўшма Штатларга борган. У Форс кўрфази зонасида М. Тэтчер ўтказган сиёсий йўлни сақлаб қолишга, Қувайтдан Ироқ қўшинлари олиб чиқиб кетилиши ва шу мамлакат ҳукуматининг қонуний ҳуқуқлари тикланиши учун курашишга ваъда берди.

Гулқайчи

НОМИ БОРУ ЎЗИ ЙЎҚ

Уф-ф... Шу жой бўшми, отахон! Яшанг-э, раҳмат. Икки соатдан бери автобус кутаман. Йў-йўқ, сиз бемалол, ўзим.. Ана-е. Ўтириб ҳам олдик. Йўлда ҳамроҳ яхши-да. Зерикмайсан. Нима дедингиз? Ҳў, шопир бола, ҳайдасанг-чи, тулпорингни! Мунча интиқ қилдинг? Игна ташласа, ерга тушмайди-ю тағин одам миндиради-я. Нима, уларни елкангда олиб кетасанми? Инсоф ҳам керак-да. Э, ўргилдим! Гурунгдан олинг, отахон! Тошкентгача ҳали узоқ. Дунёнинг бу чеккасидан кириб, нариги чеккасидан чиқсак ҳам вақт ортиб қолади. Қаердан сўраймиз? Ие-ие, шундайми «Гулқайчи»нинг пири Деҳқонбува бўламан денг? Кўпдан бери сиз билан учрашишни орзу қилардим. Хизирни йўқласам бўларкан. Омадимдан ўргилай! Биз томонларга қадам ранжида қилибсиз, бахай? Э-ҳа, обуна масаласи. Тушунаман, ҳозир қаламкашларга ҳам қийин. Бозорга солмаган нарсамиз қолмаяпти. Мана энди матбуотни ҳам бозорга солдилар! Оқибати нима бўлишини ҳеч ким билмайди. Не кунларга қолдик, Деҳқонбува?

Ҳар қадамда тақчиллик: гўшт, тамаки майли-я, меҳр-оқибат, диёнат - тақчил. Ажабланаяпсиз-а? Келинг, сизга бир ҳангомани айтиб берай. 1976 йил. «Штурм»чилик авжига чиққан, устомону олғирларнинг пичоғи ғарчча мойга ботган кезлар. Нарпай районидаги «Иттифоқ» жамоа хўжалигида бадиий ҳаваскорлик дастаси ташкил этилди. Яхши ният билан унга «Ҳосил» деб ном берилди. Эшитган киши борки, хурсанд. «Оббо, «иттифоқ»чилар-ей. Яна улоқни олиб кетишибди-я», дейишарди баъзилар ҳавасланиб. Дастанинг бадиий раҳбари, санъат шайдоси Жўра Абдурасуловнинг жонкуярлигини айтмайсизми? У атрофига истеъдодли ёшларни тўплаб, томошани бойитиш, бадиий маҳоратни ошириш устида астойдил тер тўкди. Даста ҳаш-паш дегунча қаддини тиклаб олди, тилга тушди. Бадиий ҳаваскорлар тўй-маъракаларга, катта-кичик тантаналарга файз киритишар, ихлосмандлар сони кўпайиб борарди. Бир ёнда қўшиқ, бир ёнда рақс... Қарсбаданг!

Интилганга толе ёр. «Ҳосил» 1977 йили Улуғ Октябрь инқилобининг 60 йиллигига бағишлаб ўтказилган жумҳурият кўрик-танловида муваффақиятли қатнашиб, учинчи ўринни эгаллади. Бир йилдан сўнг унга ашула ва рақс халқ ансамбли деган фахрли ном берилди. Бу — бадиий ҳаваскорлар меҳнати расмий эътироф этилганидан далолат эди. Ўшанда район, колхоз раҳбарларининг керилишганини, давраларда кўкракка уриб мақтанишганини кўрсангиз!

Энди бу ёғини эшитинг, отахон. «Ҳосил»нинг парвози 1988 йилгача давом этди. Пахтакорлар, чорвадорлар, боғбону соҳибкорлар унинг мароқли томошаларидан баҳраманд бўлдилар, ҳар бир чиқишини олқишлаб кутиб олдилар. Нарпайдан бошланган йўл аввал Москвага, сўнг қўшни Афғонистон диёрига тушди. Ҳаваскорлик дастаси 1979 йилда Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида, «Олимпиада-80» томошаларида қатнашиб, ўз санъатини намойиш этди, Самарқанд вилоят комсомол мукофотининг соҳиби бўлди. Радио, ойнаи жаҳондаги чиқишларини айтмай қўя қолай. Бу — мен билганларим. Билмаганларим қанча!

1988 йилда «Иттифоқ» колхози (раиси Ҳ. Шукруллаев) иккига бўлинди-ю довруғи довон ошган дастанинг шўрига шўрва тўкилди. Ўшандан бери унинг номи бору ўзи йўқ. Не умидлар билан қўлига тор, чилдирма, най олган ҳаваскорлар бирин-кетин тарқаб кетишди. Дастани оёққа турғизган, истеъдод ғунчаларини авайлаб вояга етказган мураббий, санъат фидойиси Жўра Абдурасулов икки йилдан бери сарсон-саргардон. Ёрдам сўраб, не-не залворли эшикларга бош урмади? Уни қўллаб-қувватлайдиган, арзига қулоқ соладиган валломат топилмаяпти. Бир вақтлар «Ҳосил»нинг шуҳрати билан мақтаниб юрган азаматлар бугун қулоқларига пахта тиқиб олишган. Халқнинг минг-минглаб сўм пулига сотиб олинган либослар, тақинчоқлар, чолғу асбобларини чанг босди. 1982 йилда Ўзбекистон ССЖ Қишлоқ хўжалиги вазирлиги томонидан дастага ажратилган автобус бошқа мақсадларга хизмат қилмоқда.

Қўнғиз ҳам ўз боласини оппоғим дейди. «Иттифоқ» жамоа хўжалиги раҳбарлари наҳотки истеъдод меҳр ва ғамхўрлик билан улғайишини билишмаса? Лоқайдлик, эътиборсизликнинг чеки борми? Сўнгги икки йил давомида «Ҳосил» дастасида бадиий раҳбар уч марта, балетмейстер тўрт марта алмаштирилди. Аммо натижа йўқ. Умид шуъласи милтиллаб сўниб бораяпти. Бугун санъат соҳасида меҳнат қилаётган талай ёшлар дастлабки сабоқни ҳаваскорлик дастасида олишган. Балетмейстерлар Эркин Маманиёзов, Рисолат Низомова, Отаёр Қурбонов, Баҳринисо Очилова, маданият ходимлари Солия Эргашева, Рустам Очилов ана шулар жумласидан. Афсуски, улар бошлаган хайрли иш, куй авжида узилган тордек, ора йўлда қолди.

«Ҳосил» дастасининг тарқалиб бораётгани нарпайлик шинавандаларда ҳақли ташвиш уйғотмоқда. Қуруқ қошиқ оғиз йиртар. Сўзимнинг исботи учун Тортувли ҳамда Дидан қишлоқларида яшовчи Б. Худойбердиев, А. Файзуллаев йўллаган хатдан бир шингил: «Санъат — халқникидир. Бу тушунча онгимизга болаликдан сингдириб келинган. Чиндан ҳам ҳаётни куй-қўшиқсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Инсон қалби эзгуликка, маънавий озуққа ҳамиша муҳтож. Даладаги унумли меҳнатдан сўнг дилбар қўшиқ тинглаб, жозибали рақслар томоша қилишга не етсин! «Ҳосил» бизга ана шу жиҳати билан азиз, қадрли эди. Икки йилдан бери унинг томошаларидан бенасибмиз. Севимли дастамизга нима бўлди?!».

Буни райондаги мутасаддилардан сўраш керак! «Нима бўлган»лиги биздан кўра уларга кўпроқ аён. Тўғрими, Деҳқонбува? Бор гап шу. Ўзингиз хулоса чиқаринг. Камина холис одамман, юрагим ачиганидан айтдим. Ие, Тошкентга келиб, қолибмиз-ку.

Суҳбат асалдан ширин-да! Холис кишининг сўзларини оққа кўчирувчи:

Н. ТОШЕВ.

ДЕҲҚОНБУВАДАН: Очиғи, бу ҳангомани эшитиб, қаттиқ ранжидим. Хайрли ишнинг белига тепишибди-я. Ҳе, аттанг! «Иттифоқ» хўжалиги раҳбарларига ҳам қойил қолмадим. Афтидан, улар пахта ҳосилига маҳлиё бўлиб, бурунлари остидаги «Ҳосил»ни унутишган чоғи. У ҳолда, ўн икки йил давомида дастани оёққа турғазиш учун, сарфланган харажатларни кимнинг ҳисобига ёзишаркин? Нарпайлик мутасаддилар бу жумбоқни ҳал этишларига имоним комил.

ЛОФ

Отарчи лофчи қорнини силаб ҳасрат қилди:

— Шу денг, база мудирининг тўйида «қистир-қистир» кўпайиб, чўнтаклар яканга тўлди. Жой қолмаганидан кўк, қизил сўлкавойларни думалоқлаб лунжимга тиқа қолгандим. Ашула авжида билмасдан «лиқ» этиб ютиб юборибман.

Карнайчи лофчи «э, сўраманг» дегандек бош чайқади:

— Дардимиз бир экан, ошна! Кечаги тўйда оғизни каттароқ очворган эканман, карнай қурғур ичимга тушиб кетса бўладими! Туни билан қорнимда «ға-ға-ғу, ға-ға-ғу» қилиб, сира ухлатмади.

* * *

— Уй-жойларни ёғин-сочиндан асрашнинг йўлини топдик, — мақтанди бир лофчи. — Том тепасига сувқоғоздан чодир қилиб, нишаби кўчага тўғрилаб қўйилса, кифоя. Бир томчи ҳам чакка ўтмайди.

Экстрасенс лофчи эътироз билдирди:

— Э, бу хом хаёл-ку! Яхшиси, керакли пайтда менга хабар қилинг. Уйларингиз яқинига бориб, осмонга бир қарасам, бас: лак-лак булутлар пардек тарқайди-кетади.

* * *

Чорвадор лофчи гап очди:

— Бўғоз сигиримдан хабар олгани тунда молхонага кирсам, томи гурсиллаб қулаб тушгандек зириллаб кетди. Ҳовлига чиқиб қарасам, ёпирай, бўғотда учар ликопча чироқларини ёқиб турибди. Бузоқнинг калласидек тош билан бир уриб, абжағини чиқармоқчи бўлгандим, лип этиб ғойиб бўлди.

— Ўша учар ликопчани мен ҳам кўрдим, — уни қувватлади отарчи лофчи. — Ҳовлимизга келиб қўниши билан ичидан қўллари узун, турқи совуқ бир одам тушиб, салом берди. «Хўш, хизмат?» дедим ҳайрон бўлиб. «Тўйга айтгани келдим, — ишшайди ўзга сайёралик. — Бир хизмат қилиб берасиз». «Закалат» берармикан, деб қараб турдим. Натижа чиқмагач, вақтим йўқлигини баҳона қилиб, жўнатиб юбордим.

ҲАЖВИЙ ТЎРТЛИК

Мажлис билан кир ювиб бўлмас,
Мажлис бўлмас асло ширинчой.
Мажлис билан ўтаётир вақт,
Мажлис қилди ҳолимизни вой.

* * *

Ориятсиз зотлар кўпайди,
Беҳисобдир улар-чун ниқоб.
Нега жимсан, ўт қаламайсан,
Манфурларнинг устига офтоб!

Мухлис ЖЎРАБОЕВ.

ШИНГИЛ ТАБАССУМ

— Кечаси билан «Ер айланяпти» деб чиқдингиз, дадаси. Мен сезмадим-ку?

— Ичган билади-да, нодон!

* * *

Бир аёл дугонасига мақтанди:

— Хўжайиним ота-онасига жа меҳрибон. Яқинда икковини ҳам ишхонасига олиб кетди.

* * *

— Эрингиз қаерда ишлайдилар?

— Вой, билмайсизми? У «Қариялар уйи»да директор.

* * *

Бола онасига севинчилади:

— Ойи-чи, ойи, бугун боғчада гўштли овқат едик. Шакар чой беришди.

— Тушунарли, боғчаларингга текширувчи келган бўлса керак-да.

«Гулқайчи»га жавоб

ҚИЛМИШ—ҚИДИРМИШ

Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади. Оржоникидзе районидаги баъзи савдо тармоқларида содир этилаётган қинғирликларни фош этиш учун қирқ йил ёки қирқ кун эмас, бир кун кифоя қилди. Рўзноманинг 20 октябрь сонида чоп этилган «Харидордан панада» сарлавҳали мақолада ана шу ҳақда сўз юритилган, аҳоли талаб-эҳтиёжларини қондиришда ўзибўларчиликка йўл қўйилаётганлиги далиллар билан кўрсатиб ўтилган эди.

«Мақола юзасидан текшириш ўтказилди, — дейилади район матлубот жамиятлари уюшмаси раиси П. Мавлонхўжаев имзо чеккан жавоб хатида. — Ҳақиқатан ҳам бир қатор савдо нуқталарида қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатиш қониқарсиз ташкил этилган. Дўрмон матлубот жамиятига қарашли «Ўзинг ясаб ол» қурилиш ва хўжалик дўконида савдо қонун-қоидалари бузилаётганлиги аниқланди. 22 хил товарга баҳо ёрлиқлари ёзиб қўйилмаган. Тунука, мих, чойнак каби харидоргир моллар кўздан панада сақланган. Текшириш якунлари Дўрмон матлубот жамияти ҳамда касаба уюшмаси комитетининг кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилинди. Иш устидан етарли назорат ўрнатмаганлиги, савдо қонун-қоидаларининг бузилишига йўл қўйганлиги учун дўкон мудири Ҳ. Исоқов вазифасидан бўшатилди.

Мақолада кўрсатилган бошқа камчиликларни бартараф этиш юзасидан тегишли тадбирлар белгиланди».

НОИНСОФ ШАРТНОМАЧИ: — Пахтаси менга, чаноғи сенга, Келишдикми?

А. МАРИСЛОВ чизган расм.

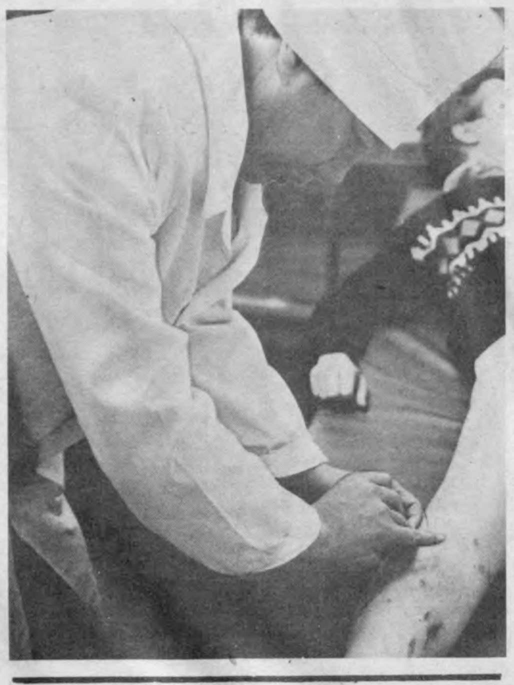

Яқинда Тошкентда афғон тупроғидан ногирон бўлиб қайтганларни даволайдиган Хитой анъанавий табобати ва дори-дармонлари поликлиникаси очилади.

Поликлиникага собиқ байналмилал жангчилар ҳам, бемор кексалар ҳам мурожаат қилишлари мумкин. Хитой мутахассислари малакали шифокорларни, ўрта тиббий ходимларни, зарур ускуна ва дори-дармонларни аллақачон тайёрлаб қўйишган. Жумҳурият соғлиқни сақлаш органларининг кўрсатмасига биноан хитойлик ҳакимлар Собир Раҳимов районидаги 9-поликлиникада жойлашадилар.

СУРАТДА: Хитойда игна билан даволаш борасида танилган мутахассис, Цзилинь вилоятидаги Хитой анъанавий табобати ва доришунослик илмий-тадқиқот институти директорининг ўринбосари, профессор Ван Цинвэнь беморни кўздан кечирмоқда.

С. ВЕЛИЧКИН олган сурат.

БАЙНАЛМИЛАЛ ДЎСТЛИК МАРКАЗИ

Андижонда 1913 йилда Хитой консульхонаси учун қурилган энг эски биноларнинг бири шу кунларда яшариб кетгандек бўлди. Бино тўла-тўкис тузатилгач ва таъмирлангач, бу ерда иккита миллий маданий марказ — корейс ва уйғур маданий марказлари жойлашди. Улар уйғурлар ва корейсларнинггина эмас, бошқа кўплаб миллатлар вакилларининг ҳам дам оладиган жойига айланди.

— Ҳозир фожиали 37-йилни эсламасдан туролмайман, — дейди Совет корейслари Андижон вилоят маданий марказининг раиси А. Ли. — Биз, Сталин буйруғи билан Узоқ Шарқдан ҳайдалган корейслар бир ойдан кўпроқ вақт мобайнида совуқ вагонларда ўзимизга нотаниш ўлкалар сари йўл олгандик. Оталаримиз ва оналаримиз, боболаримиз ва бувиларимиз бизни тирик қолади, деб ўйлашмаган. Бу ерга келган вақтимизда ўзбек халқи бизга дўстлик қўлини чўзди, бир бурда нонини баҳам кўрди. Ваҳоланки, ҳамма вақт ҳам унинг қорни тўқ бўлавермасди. Биз омон қолдик, меҳмондўст ва хайрихоҳ бу халққа меҳримиз тушди. Мен ана шу дўстликни ҳеч ким буза олмайди, деб ўйлайман. Биз Ўзбекистонни ўзимизнинг иккинчи Ватанимиз — фарзандларимизнинг ҳақиқий Ватани деб ҳисоблаймиз. Маданият марказимизни байналмилал дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масканига айлантиришга қарор берганмиз.

Корейс маданий маркази кенг фаолият дастурини ишлаб чиқди. Корея Халқ Демократик Жумҳуриятидаги маданий жамиятлар билан доимий алоқа ўрнатилган. Жанубий Корея билан ҳам алоқалар йўлга қўйилмоқда.

Марказ ҳузурида корейс тилини ўрганиш курси ишлаб турибди. Омонат банкнинг вилоят бўлими ҳузурида очилган ҳисоб дафтарчасига ташкилотлардан ва хусусий кишилардан бадаллар тушмоқда. Бу пуллар марказ маданий дастурини ишлаб чиқишга сарфланади.

К. НИЗОМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ХУШХАБАРЛАР

ҚУТУБХОНАЛАР ЯХШИЛАНДИ

Келгусида кутубхоналар қандай бўлади! Наманган районида улар бармоқ билан санарли. Устига-устак шу кун талабига жавоб бермайди; хоналари тор, зах, қироатхоналар йўқ, шароит етарли эмас.

Шулар ҳисобга олиниб, райондаги саккизта хўжаликда янги лойиҳа асосида кутубхоналар қуриладиган бўлди. Ҳар бирининг умумий қиймати: 40—50 минг сўм. 35—60 мингта китоб сақлаш имконияти бор.

«Коммунизм», «Қизил байроқ», Свердлов номли, Охунбобоев номли хўжаликларда дастлабки бинолар қурила бошланди.

«ШЕРБУЛОҚ» ШИРИНЛИКЛАРИ

Қайта ташкил топган «Шербулоқ» совхозида ёрдамчи хўжаликларни кўпайтириш йўли билан ишчи ўринларини жорий этиш, шунинг эвазига уйда ўтириб қолган аёлларни юмуш билан таъминлашга катта эътибор берилмоқда. Яқинда бу ерда қандолатчилик цехи ишга тушди.

Маълумки, ота-боболаримиз қадимдан қандолатчилик билан шуғулланиб келишган. Кейинчалик бу соҳа эътибордан четда қолди. Халқимиз севадиган ширинликлар қандай пиширилишини ҳамма ҳам билавермайди. Цехга ўз касбининг билимдони Аҳмаджон Шарипов раҳбарлик қилмоқда.

Дастлабки маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Шоколад, мармелад, зебр, новвот каби ширинликлар харидорларга манзур бўлди. Ҳозир цехда 12 киши ишлаяпти.

Қандолатчилар йил охиригача 40 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришни мўлжалламоқдалар.

АМАЛИЙ ЁРДАМ

Ўзбекистон ССЖ Президентининг жумҳурият аҳолиси шахсий хўжаликларидаги моллар ва паррандаларни озуқа билан таъминлаш ҳамда улардан маҳсулот олишни кўпайтириш тўғрисидаги фармонини Энгельс номли жамоа хўжалиги бошқаруви изчиллик билан амалга оширмоқда.

Аввало шахсий хўжаликлардаги ҳайвонлар ва паррандалар аниқлаб чиқилди, 826 бош қорамол, 790 бош қўй, 3.015 бош парранда ҳисобга олинди. Уларга колхоз томонидан 249 тонна ширали озуқа, 173 тонна дағал хашак ва сомон етказиб берилди. Бундан ташқари шахсий хўжалигида чорва моллар боқаётган 683 кишига Хонобод қишлоқ Кенгаши томонидан 72 тонна ем, 17 тонна шелуха берилди. Зотли молларни кўпайтириш чоралари кўрилаётир. Шу мақсадда колхозчиларга хўжалик томонидан 15 бош зотли бузоқлар сотилди.

А. ХОЛМИРЗАЕВ,
Наманган районн.

МУСОБАҚА ВА НАТИЖА

СОВРИН АНДИЖОНДА ҚОЛДИ

Андижонда чим хоккейи бўйича жумҳурият соврини учун ўтказилган (эркаклар) мусобақа поёнига етди. Унда мезбонлар муваффақиятли қатнашиб, мухлислар олқишига сазовор бўлдилар. Шуниси эътиборга лойиқки, андижонлик хоккейчилар биронта ҳам очко йўқотмай, барча учрашувни ўз фойдаларига якунладилар. Натижада 10 очко тўплаб, биллур соврин соҳиби бўлдилар. Бу билан ана шундай миқёсдаги турнирда қаторасига бешинчи бор зафар қучдилар.

Майдон эгаларига ҳужумкорликда тенг келадиган рақиб топилмади. Улар рақибларини ўйиннинг 17 маротаба майдон марказидан бошлашга мажбур этиб, ўз дарвозаларидан иккита тўп ўтказиб юборишди, холос. Сергей Олейников тўпурарлар рўйхатида пешқадамлик (6 та) қилди. Шерзод Қодиров ва Ғайрат Қосимов энг яхши ҳимоячилар, Артём Курин ишончли дарвозабон деб топилдилар. Андижонликлар турнирда тўрт етакчи ўйинчиларисиз қатнашдилар. Бу хоккейчилар ССЖИ ўсмирлар терма командаси сафида Жавоҳарлал Неру хотирасига бағишлаб Ҳиндистонда ўтадиган халқаро мусобақага тайёргарлик кўришаётган эди.

Самарқанд шаҳри хоккейчилари иккинчи, Фарғона вилояти командаси учинчи ўринни эгаллади.

БАЛЛИ, НОИЛА!

Жумҳурият кўрлар жамияти санаторийсида халқаро шашка бўйича Бутуниттифоқ турнири бўлиб ўтди. Иккинчи бор ўтказилган бу мусобақада Ўзбекистон кўрлар жамияти Тошкент ишлаб чиқариш комбинати ходими Н. Бадеева зафар қучди. Ноила 12 имкониятдан 9,5 очко жамғариб, ҳурмат шоҳсупасининг юқори поғонасига кўтарилди. Ўтган йилги турнир ғолиби — винницалик Ирина Григорчук иккинчи, Россия Федерацияси вакили Лидия Буркова учинчи ўринни эгаллади.

МАВСУМ НИҲОЯСИДА

Футбол бўйича жумҳурият биринчилиги якунланди. 18 учрашувда 24 ва 23 очко тўплаб, биринчи, иккинчи ўринларни банд этган Ҳаққулободнинг «Норин» ва Бағдоднинг (Фарғона вилояти) «Гидротехник» командалари келаси мавсумда мамлакат биринчилигининг иккинчи поғонасида иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Муҳаррир вазифасини бажарувчи
Н. ЁҚУБОВ.

Ойнаи жаҳонда

2 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

9.00 «Баҳосиз дарс». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
10.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Яшил чироқ».
10.50 «Пойтахтимиз меҳмонлари». Ҳинд мумтоз мусиқаси.
11.15 «Амалий давра суҳбати».
12.05 «Алифбо сабоқлари» (такрор.).
12.40 «Халқ ижодиёти». Сурхондарё вилояти Шўрчи ноҳиясидаги «Чанқовуз» ансамблининг концерти.
13.40 «Деҳқон ва замин».

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Ботир йигитлар». Мультфильм.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари».
18.45 «Романтика» телевизион театри. Йўлдош Ҳусанов. «Пашшахўрда».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Нуриддин Ҳамроқулов концерти.
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Нуриддин Ҳамроқулов концерти (давоми).
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Мерос». ССЖИ халқ артисти Раззоқ Ҳамроев таваллудининг 80 йиллигига бағишланган кинокўрсатув.
23.00 «Ойижон, мен тирикман». Бадиий фильм («Беларусьфильм»).
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага». Реклама.
10.15 «Манук». Болалар учун телевизион спектакль.
10.40 «Қасоскорнинг олтин боши». Бадиий фильм.
11.55 «Рақсга бағишланган умр». Фильм-концерт.

* * *

17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Қишлоқ аёллари». Телевизион бадиий фильм (рус тилида).
18.55 «Ҳавонинг мусаффоми, Душанбе?». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Тожиктелефильм»).
19.15 «Мерос». Тожикистон маданият жамғармасининг Эрон билан ҳамкорлиги.
20.00 «Ҳафта». Информацион кўрсатув.
20.30 «Армуғон». Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Қасоскорнинг олтин боши». Бадиий фильм.
23.15 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ I

8.30 Спорт ҳамма учун.
8.45 Ритмик гимнастика.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Эрта саҳарлаб». Болалар учун кўрсатув.
10.30 «Ватан хизматида».
11.30 Тонгги дам олиш программаси.
12.00 «Саёҳатчилар клуби».
13.00 «Мусиқий киоска».
13.30 «Лаос: келажакка йўл».
14.00 Лаос ашула ва рақс ансамблининг концерти.
14.30 «XX аср. Ташвишли давр хроникаси». Кинопрограмма. «Асрим менинг...». Бадиий-публицистик фильм премьераси (махфий протоколлар масаласига доир).
16.15 «Қишлоқ янгиликлари». Панорама.
17.15 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Шамолхўним».
18.25 МТ I нинг якшанба променад-концерти.
20.15 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Омега» варианти». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»).
21.30 «Время».
22.00 «Оддий ва мангулик ҳақида».
22.15 Коллаж.
22.20 Шахмат бўйича жаҳон чемпионатида.
22.40 «Маппет-шоу». Кўп серияли телевизион қўғирчоқ фильм-концерт премьераси. 17 ва 18-сериялар.
23.30 Футбол шарҳи.
24.00 «А» программаси. «Москва — Белград» телекўприги.

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.50 Мультфильмлар: «Пластилин типратикан», «Ер ости ўтиш йўли».
9.20 «Экранда «01» хизмати». Ёнғиндан сақланиш ҳақида фильмлар.
9.50 Рус халқ қўшиқларини Л. Иванова ижро этади.
10.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.00 Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. Эркин рақс. Одессадан кўрсатилади.
12.00 «Тундранинг оқ буғиси». Телевизион бадиий фильм («Киевнаучфильм»).
13.10 «Агар сиз...».
13.55 В. И. Ленин номли МГПУ «Млада» хорининг чиқиши.

●

14.15
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

●

16.45 «Планета». Халқаро программа.
17.45 В. А. Моцарт. 15-симфония.

* * *

20.00 «Менга одамлар қўшиқ ҳадя этишди». Телевизион ҳужжатли фильм (Куйбишев шаҳри).
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Биздачи...».
20.45 Баскетбол. Европа чемпионатининг саралаш матчи. Эркаклар. Исроил — ССЖИ терма командалари. 2-тайм. Исроилдан кўрсатилади.
21.30 «Время». (сурдо таржимаси билан).
22.00 Студиямизда Андрей Гридчук ва Людмила Берлинская. Р. Шуман. «Ажиб манзаралар».
22.15 Фигурали учиш. Халқаро мусобақалар. Кўргазмали чиқишлар. Одессадан кўрсатилади.
24.00 «Биз яшаётган олам». Кинодраматург Б. Добродеев фильмлари. «Тўққиз кун ва бир умр». Павловск ҳақида хотиралар («ЛСДФ»).

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»— «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-16-27-, 32-54-41, Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими — 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими — 32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 33-54-33. 32-56-36, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлимлари — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Д. 1978.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12